

Національний
банк України

Проміжна скорочена консолідована фінансова звітність

за період, що закінчився 30 вересня 2022 року

Зміст

ПРОМІЖНА СКОРОЧЕНА КОНСОЛІДОВАНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ:

Проміжний скорочений консолідований звіт про фінансовий стан	4
Проміжний скорочений консолідований звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід	5
Проміжний скорочений консолідований звіт про зміни у власному капіталі	6
Проміжний скорочений консолідований звіт про рух грошових коштів	7
Примітки до проміжної скороченої консолідованої фінансової звітності.....	8
Розділ I. Основа складання фінансової звітності.....	8
1. Основна діяльність	8
2. Основи облікової політики та складання звітності	9
3. Вплив економічної ситуації на фінансовий стан і результати діяльності Національного банку	11
Розділ II.I. Фінансові інструменти.....	13
4. Подання фінансових інструментів за категоріями оцінки	13
Розділ II.II. Фінансові активи та зобов'язання.....	14
5. Кошти та депозити в іноземній валюті та банківських металах	14
6. Цінні папери нерезидентів	16
7. Операції з МВФ	20
7.1. Авуари в СПЗ	20
7.2. Внески в рахунок квоти МВФ	21
7.3. Зобов'язання перед МВФ	21
8. Цінні папери України	22
9. Кредити банкам та іншим позичальникам	24
10. Кошти банків	25
11. Кошти державних та інших установ	26
12. Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком	27
13. Грошові кошти та їх еквіваленти	28
Розділ II.III. Фінансові результати за фінансовими інструментами.....	29
14. Процентні доходи та витрати	29
15. Результати від операцій з фінансовими активами та зобов'язаннями в іноземній валюті та монетарному золоті	29
16. Результати від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток	30
17. Прибутки/(збитки) від відновлення/(зменшення) корисності фінансових та нефінансових активів	31
Розділ II.IV. Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань.....	32
18. Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань	32
Розділ III. Управління капіталом.....	36
19. Управління капіталом	36
20. Зобов'язання з перерахування прибутку до розподілу до Державного бюджету України	37

Розділ IV. Витрати, пов'язані із забезпеченням діяльності Національного банку	38
21. Витрати на утримання персоналу	38
22. Адміністративно-господарські та інші витрати	38
Розділ V. Інші примітки.....	39
23. Операції зі зв'язаними сторонами	39
24. Поточні та непоточні активи і зобов'язання	41
25. Події після звітної дати	42
26. Уведення нових та змінених стандартів і тлумачень фінансової звітності	42

Проміжний скорочений консолідований звіт про фінансовий стан

	Примітки	На 30 вересня 2022 року	На 31 грудня 2021 року
(у мільйонах гривень)			
Активи			
Кошти та депозити в іноземній валюті та банківських металах	5	243 880	181 279
Цінні папери нерезидентів	6	558 605	644 288
Авуари в СПЗ	7.1	46 230	510
Монетарне золото		47 769	38 800
Цінні папери України	8	665 824	323 943
Кредити банкам та іншим позичальникам	9	68 792	99 861
Внутрішній державний борг		1 468	1 541
Внески в рахунок квоти МВФ	7.2	94 159	76 807
Основні засоби та нематеріальні активи		4 136	4 343
Інші активи		13 461	5 525
Усього активів		1 744 324	1 376 897
Зобов'язання			
Банкноти та монети в обігу		677 059	627 819
Кошти банків	10	88 498	57 136
Кошти державних та інших установ	11	102 369	55 133
Зобов'язання з перерахування прибутку до розподілу до Державного бюджету України	20	–	18 786
Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком України	12	257 720	212 926
Кредити отримані		–	2 728
Зобов'язання перед МВФ, крім зобов'язань зі сплати внеску за квотою	7.3	144 375	156 570
Боргові зобов'язання на користь МВФ зі сплати внеску за квотою	7.3	94 148	76 798
Інші зобов'язання		6 120	2 080
Усього зобов'язань		1 370 289	1 209 976
Власний капітал			
Статутний капітал	19	100	100
Загальні резерви та нерозподілений прибуток	19	287 938	80 530
Резерви переоцінки активів і зобов'язань	19	85 954	86 247
Усього власного капіталу		373 992	166 877
Неконтрольована частка		43	44
Усього капіталу		374 035	166 921
Усього пасивів		1 744 324	1 376 897

Схвалено до випуску Комітетом з управління активами та пасивами Національного банку України 23 листопада 2022 року.

Підписано 25 листопада 2022 року.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

Головний бухгалтер – директор
Департаменту бухгалтерського обліку

Богдан ЛУКАСЕВИЧ

Примітки, подані на сторінках 8–42, є невід'ємною частиною цієї проміжної скороченої консолідованої фінансової звітності.

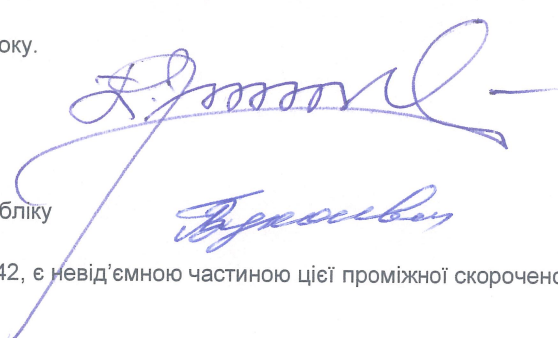
Проміжний скорочений консолідований звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід

	Примітка	За період, що закінчився 30 вересня 2022 року		За період, що закінчився 30 вересня 2021 року	
		За поточний квартал	Наростаючим підсумком з початку року	За поточний квартал	Наростаючим підсумком з початку року
(у мільйонах гривень)					
Процентні доходи	14	31 773	72 866	7 799	32 133
Процентні витрати	14	(13 573)	(24 886)	(3 906)	(11 010)
Чистий процентний дохід до врахування збитку від зменшення корисності		18 200	47 980	3 893	21 123
Збиток від зменшення корисності за процентними фінансовими активами	17	(852)	(793)	(293)	(339)
Чистий процентний дохід після врахування збитку від зменшення корисності		17 348	47 187	3 600	20 784
Комісійні доходи		140	377	164	473
Комісійні витрати		(11)	(200)	(8)	(28)
Чисті комісійні доходи		129	177	156	445
Результати від операцій з фінансовими активами та зобов'язаннями в іноземній валюті та монетарному золоті	15	118 898	167 719	(12 628)	(38 162)
Результати від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток	16	1 723	(4 698)	633	(1 869)
Інші доходи		316	672	231	1 131
Усього чистих доходів/(витрат)		138 414	211 057	(8 008)	(17 671)
Витрати на утримання персоналу	21	(730)	(2 352)	(607)	(1 768)
Витрати, пов'язані з виготовленням банкнот, монет, сувенірної та іншої продукції		(588)	(1 174)	(491)	(1 254)
Адміністративно-господарські та інші витрати	22	(332)	(1 074)	(294)	(844)
Вивільнення резерву забезпечення під імовірні зобов'язання		129	129	–	–
(Збиток)/прибуток від (зменшення)/відновлення корисності за іншими активами	17	(15)	(12)	1	(2)
Прибуток/(збиток) до оподаткування		136 878	206 574	(9 399)	(21 539)
Витрати з податку на прибуток дочірньої компанії		–	(1)	–	–
Прибуток/(збиток) за період		136 878	206 573	(9 399)	(21 539)
Інші сукупні доходи, які не підлягають перекласифікації як складові прибутків або збитків у наступних періодах:					
переоцінка банківських металів		415	541	(570)	(617)
Інші сукупні доходи/(витрати) за період		415	541	(570)	(617)
Разом сукупні доходи/(витрати) за період		137 293	207 114	(9 969)	(22 156)
Прибуток/(збиток) за період, який належить:					
Національному банку України		136 879	206 574	(9 399)	(21 539)
неконтрольованій частці		(1)	(1)	–	–
		136 878	206 573	(9 399)	(21 539)
Сукупні доходи/(витрати), які належать:					
Національному банку України		137 294	207 115	(9 969)	(22 156)
неконтрольованій частці		(1)	(1)	–	–
		137 293	207 114	(9 969)	(22 156)

Схвалено до випуску Комітетом з управління активами та пасивами Національного банку України 23 листопада 2022 року.

Підписано 25 листопада 2022 року.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

Головний бухгалтер – директор
Департаменту бухгалтерського обліку

Богдан ЛУКАСЕВИЧ

Примітки, подані на сторінках 8–42, є невід'ємною частиною цієї проміжної скороченої консолідованої фінансової звітності.

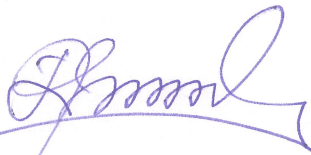
Проміжний скорочений консолідований звіт про зміни у власному капіталі

	Статутний капітал	Загальні резерви та нерозподілений прибуток	Резерв переоцінки активів і зобов'язань	Усього власного капіталу	Неконтрольована частка	Усього капіталу
(у мільйонах гривень)						
Залишок на 01 січня 2021 року	100	67 734	117 092	184 926	44	184 970
Усього сукупних доходів за дев'ять місяців 2021 року	-	(21 539)	(617)	(22 156)	-	(22 156)
Результат від передавання активів	-	(84)	-	(84)	-	(84)
Реалізований результат переоцінки за банківськими металами, що вибули	-	5	(5)	-	-	-
Спрямування нереалізованих результатів від переоцінки цінних паперів та деривативів із резерву переоцінки	-	2 115	(2 115)	-	-	-
Залишок на 30 вересня 2021 року	100	48 231	114 355	162 686	44	162 730
Залишок на 01 січня 2022 року	100	80 530	86 247	166 877	44	166 921
Усього сукупних доходів за дев'ять місяців 2022 року	-	206 574	541	207 115	(1)	207 114
Реалізований результат переоцінки за банківськими металами, що вибули	-	56	(56)	-	-	-
Реалізований результат переоцінки за цінними паперами та деривативами, що вибули	-	778	(778)	-	-	-
Залишок на 30 вересня 2022 року	100	287 938	85 954	373 992	43	374 035

Схвалено до випуску Комітетом з управління активами та пасивами Національного банку України 23 листопада 2022 року.

Підписано 25 листопада 2022 року.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

Головний бухгалтер – директор
Департаменту бухгалтерського обліку

Богдан ЛУКАСЕВИЧ

Примітки, подані на сторінках 8–42, є невід'ємною частиною цієї проміжної скороченої консолідованої фінансової звітності.

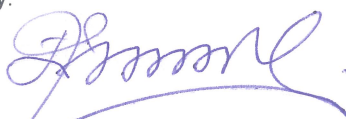
Проміжний скорочений консолідований звіт про рух грошових коштів

	Примітка	На 30 вересня 2022 року	На 30 вересня 2021 року
(у мільйонах гривень)			
Операційна діяльність			
Проценти отримані		36 272	24 904
Комісії отримані		377	472
Інші доходи		670	1 126
Проценти сплачені		(24 495)	(10 849)
Комісії сплачені		(36)	(36)
Інші витрати		(2 564)	(3 462)
Сплачені податки, збори і платежі		(865)	(439)
Перерахування коштів до Державного бюджету України	20	(18 786)	(24 434)
Зменшення/(збільшення) кредитів банкам та іншим позичальникам		30 712	(26 944)
Погашення внутрішнього державного боргу		99	99
Збільшення коштів банків на вимогу		27 136	21 532
Збільшення/(зменшення) коштів державних та інших установ		48 790	(16 574)
(Збільшення)/зменшення інших активів		(6 576)	531
(Зменшення)/збільшення інших зобов'язань		(1 387)	1 503
Інший рух коштів		628	1 021
Чиста зміна грошових коштів від операційної діяльності		89 975	(31 550)
Інвестиційна діяльність			
Зменшення/(збільшення) розміщених строкових депозитів		34	(248)
Чисте зменшення цінних паперів нерезидентів		219 606	15 509
Придбання монетарного золота		(52)	(12)
Чисте (збільшення)/зменшення цінних паперів України		(306 980)	12 917
Інвестиції в асоційовану компанію		2	2
Придбання основних засобів та нематеріальних активів		(118)	(433)
Продаж основних засобів та нематеріальних активів		-	2
Чиста зміна грошових коштів від інвестиційної діяльності		(87 508)	27 737
Фінансова діяльність			
Випуск банкнот та монет в обіг	13	49 240	33 718
Надходження коштів від МВФ		-	34 875
Погашення зобов'язань перед МВФ	13	(44 361)	(22 928)
Випуск/(погашення) депозитних сертифікатів, що емітовані Національним банком України	13	44 759	(19 183)
Погашення кредитів отриманих	13	(2 925)	-
Чиста зміна грошових коштів від фінансової діяльності		46 713	26 482
Вплив зміни валютних курсів		58 087	(12 838)
Чистий рух грошових коштів та їх еквівалентів		107 267	9 831
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок звітного періоду	13	178 087	118 410
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець звітного періоду	13	285 354	128 241

Схвалено до випуску Комітетом з управління активами та пасивами Національного банку України 23 листопада 2022 року.

Підписано 25 листопада 2022 року.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

Головний бухгалтер – директор
Департаменту бухгалтерського обліку

Богдан ЛУКАСЕВИЧ

Примітки, подані на сторінках 8–42, є невід'ємною частиною цієї проміжної скороченої консолідованої фінансової звітності.

Примітки до проміжної скороченої консолідованої фінансової звітності

Розділ I. Основа складання фінансової звітності

1. Основна діяльність

Національний банк України (далі – Національний банк) є центральним банком України і здійснює свою діяльність відповідно до Конституції України, Закону України “Про Національний банк України” та інших законодавчих актів України. Згідно із законодавством України основною функцією Національного банку є забезпечення стабільності грошової одиниці України. Під час виконання своєї основної функції Національний банк має виходити з пріоритетності досягнення та підтримання цінової стабільності в державі. Національний банк сприяє дотриманню стабільності банківської системи, а також додержанню сталих темпів економічного зростання та підтримує економічну політику Кабінету Міністрів України за умови, якщо це не перешкоджає досягненню цінової стабільності.

Національний банк не має на меті отримання прибутку.

Національний банк виконує функції та здійснює операції відповідно до Закону України “Про Національний банк України”.

Статутний капітал Національного банку є державною власністю.

До структури Національного банку станом на 30 вересня 2022 року та 31 грудня 2021 року входять центральний апарат та відокремлений підрозділ (Банкотно-монетний двір), які здійснюють діяльність виключно в межах завдань і функцій Національного банку, установлених Законом України “Про Національний банк України”.

Дочірньою компанією Національного банку є ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “РОЗРАХУНКОВИЙ ЦЕНТР З ОБСЛУГОВУВАННЯ ДОГОВОРІВ НА ФІНАНСОВИХ РИНКАХ” (далі – ПАТ “РОЗРАХУНКОВИЙ ЦЕНТР”).

Частка Національного банку в капіталі ПАТ “РОЗРАХУНКОВИЙ ЦЕНТР” становить 83,55% станом на 30 вересня 2022 року (станом на 31 грудня 2021 року – 83,55%).

Статутний капітал ПАТ “РОЗРАХУНКОВИЙ ЦЕНТР” на 30 вересня 2022 року та 31 грудня 2021 року становить 206,7 мільйона гривень, який складається з простих іменних акцій номінальною вартістю 1 000 гривень кожна.

ПАТ “РОЗРАХУНКОВИЙ ЦЕНТР” відповідно до законодавства України здійснює професійну діяльність на ринках капіталу – клірингову діяльність із визначення зобов'язань та клірингову діяльність центрального контрагента.

До функцій ПАТ “РОЗРАХУНКОВИЙ ЦЕНТР” належить, зокрема:

- здійснення/забезпечення грошових розрахунків за укладеними деривативними контрактами та правочинами щодо інструментів грошового ринку, активів, допущених до торгів на організованому товарному ринку, за умови проведення розрахунків за принципом “поставка проти оплати” та за правочинами щодо цінних паперів за умови проведення розрахунків за принципом “поставка цінних паперів проти оплати”;
- реалізація прав (у тому числі отримання доходів) за активами, які внесені на відповідні рахунки ПАТ “РОЗРАХУНКОВИЙ ЦЕНТР” для здійснення/забезпечення розрахунків за деривативними контрактами та правочинами щодо фінансових інструментів, інших активів; пред'явлення вимог за гарантіями банків;
- вчинення правочинів щодо деривативних контрактів, фінансових інструментів, інших активів із метою забезпечення виконання зобов'язань.

Національний банк є засновником Корпоративного недержавного пенсійного фонду Національного банку (далі – КНПФ).

Національний банк здійснює адміністрування, управління активами та зберігання активів КНПФ.

Національний банк проаналізував наявність контролю, необхідного для консолідації відповідно до Міжнародного стандарту фінансової звітності (далі – МСФЗ) 10 “Консолідована фінансова звітність” стосовно КНПФ. Національний банк є засновником, проте не зазнає ризиків та не має права щодо змінних результатів його діяльності. Згідно з МСФЗ 10 “Консолідована фінансова звітність” Національний банк не має контролю за КНПФ та відповідно КНПФ не консолідовано під час складання цієї консолідованої фінансової звітності.

Інвестиції Національного банку в асоційовану компанію станом на 30 вересня 2022 року та 31 грудня 2021 року представлені інвестиціями в статутний капітал ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА “НАЦІОНАЛЬНИЙ ДЕПОЗИТАРІЙ УКРАЇНИ” (далі – ПАТ “НДУ”).

Національний банк, Національна комісія з цінних паперів і фондового ринку та інші учасники фондового ринку є

акціонерами ПАТ “НДУ”. Згідно зі статутом ПАТ “НДУ” провадить діяльність із депозитарного обліку та обслуговування обліку цінних паперів і корпоративних операцій емітента на рахунках у цінних паперах клієнтів.

Станом на 30 вересня 2022 року та 31 грудня 2021 року Національний банк володів 2 580 простими іменними

акціями ПАТ “НДУ” номінальною вартістю 10 000 гривень кожна, загальною номінальною вартістю 25,8 мільйона гривень. Частка участі Національного банку в статутному капіталі ПАТ “НДУ” на 30 вересня 2022 року становить 25% (на 31 грудня 2021 року – 25%).

2. Основи облікової політики та складання звітності

Цей розділ містить інформацію про облікову політику Національного банку, що стосується фінансової звітності в цілому.

Проміжна скорочена консолідована фінансова звітність Національного банку складена відповідно до Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку (далі – МСБО) 34 “Проміжна фінансова звітність”, затвердженого Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

Ця проміжна скорочена консолідована фінансова звітність не включає всієї інформації, необхідної для повного комплексу фінансової звітності згідно з МСФЗ, а лише окремі примітки для пояснення подій та операцій, які є суттєвими для розуміння змін у фінансовому стані та результатах діяльності Національного банку з дати останньої річної консолідованої фінансової звітності Національного банку.

Ця проміжна скорочена консолідована фінансова звітність має розглядатися разом із річною консолідованою фінансовою звітністю Національного банку станом на 31 грудня 2021 року, складеною відповідно до МСФЗ.

Ця проміжна скорочена консолідована фінансова звітність підготовлена на основі припущення, що Національний банк є організацією, здатною продовжувати свою діяльність на безперервній основі.

Упродовж дев'яти місяців 2022 року змін у цілях та політиці управління фінансовими ризиками Національного банку не було.

Офіційний курс гривні до основних іноземних валют, за якими відображені монетарні статті консолідованого звіту про фінансовий стан, та монетарного золота був таким:

	30 вересня 2022 року (у гривнях)	31 грудня 2021 року (у гривнях)
1 долар США	36,5686	27,2782
1 СПЗ	46,803435	38,178401
1 євро	35,5611	30,9226
1 фунт стерлінгів	39,7556	36,8392
1 тройська унція золота	60 394,51	49 115,22

Основні оцінки та судження під час застосування принципів бухгалтерського обліку

Національний банк використовує оцінки, припущення і професійні судження, що впливають на суми активів і зобов'язань, відображені в проміжній скороченій консолідованій фінансовій звітності. Оцінки та судження регулярно переглядаються й ґрунтуються на досвіді керівництва та інших чинниках, включаючи майбутні події, очікування яких за наявних умов є обґрунтованими.

Найсуттєвіші оцінки та судження стосуються таких питань:

інформації про основні припущення і судження щодо майбутніх подій, що можуть спричинити суттєве коригування балансової вартості активів і зобов'язань у наступному звітному періоді;

оцінки очікуваних кредитних збитків для коштів на вимогу та строкових депозитів в іноземній валюті та монетарному золоті;

оцінки очікуваних кредитних збитків для цінних паперів, що оцінюються за амортизованою собівартістю;

оцінки очікуваних кредитних збитків для кредитів, наданих банкам та іншим позичальникам;

знецінення основних засобів та нематеріальних активів;

забезпечення під імовірні зобов'язання за пред'явленими до Національного банку судовими позовами;

операцій зі зв'язаними сторонами.

Під час складання цієї проміжної скороченої консолідованої фінансової звітності застосовувалися ті самі оцінки та судження, що і під час останньої річної консолідованої фінансової звітності.

Умовні зобов'язання

Зобов'язання з капітальних вкладень

Станом на 30 вересня 2022 року Національний банк мав зобов'язання з капітальних вкладень, що стосувалися придбання, будівництва та поліпшення основних засобів і нематеріальних активів, на загальну суму 237 мільйонів гривень (станом на 31 грудня 2021 року – 215 мільйонів гривень).

Судові процедури

До Національного банку під час його діяльності пред'являються певні позови. Станом на 30 вересня 2022 року та 31 грудня 2021 року є судові позови, за якими Національний банк оцінює ймовірність настання можливих збитків невисокою, але керівництво Національного банку вважає, що розкриття інформації щодо таких судових справ майнового характеру може завдати шкоди Національному банку в суперечці з іншими сторонами щодо предмета позову. За такими справами існують умовні зобов'язання, забезпечення під імовірні зобов'язання не формувалося.

Водночас за позовами, за якими Національний банк оцінює ймовірність настання можливих збитків високою, визнане відповідне забезпечення, яке станом на 30 вересня 2022 року становить 94,7 мільйона гривень (на 31 грудня 2021 року – 223,7 мільйона гривень).

Угоди своп

З метою управління міжнародними резервами Національний банк упродовж дев'яти місяців 2022 року та 2021 року здійснював операції валютного свопу з іноземними банками з термінами виконання станом на 30 вересня 2022 року до одного місяця, на 31 грудня 2021 року – до трьох місяців.

Станом на 30 вересня 2022 року Національний банк мав 2 угоди своп з іноземною валютою, сума активів до отримання за якими становить 1 860 мільйонів гривень, а

сума зобов'язань до сплати – 60 мільйонів доларів США (2 194 мільйони гривень за офіційним курсом на 30 вересня 2022 року).

Станом на 31 грудня 2021 року Національний банк мав 15 угод своп з іноземною валютою, суми активів до отримання за якими становили 770 мільйонів доларів США (21 004 мільйони гривень за офіційним курсом на кінець року) та 2 684 мільйони гривень, а суми зобов'язань до сплати становили 87 564 мільйони японських єн (20 745 мільйонів гривень за офіційним курсом на кінець року) та 100 мільйонів доларів США (2 728 мільйонів гривень за офіційним курсом на кінець року).

У період з липня 2020 року до вересня 2021 року Національний банк проводив операції своп процентної ставки. З 01 жовтня 2021 року проведення цих операцій припинено. Станом на 30 вересня 2022 року Національний банк мав 60 угод своп процентної ставки, загальна умовна сума за якими становила 16 981 мільйон гривень із термінами виконання за умовами угод від 2 до 5 років, з них умовна вартість операцій строком до 2 років становила 550 мільйонів гривень, строком до 3 років – 8 961 мільйон гривень, строком до 4 років – 4 470 мільйонів гривень, строком до 5 років – 3 000 мільйонів гривень (на 31 грудня 2021 року – 72 угоди своп процентної ставки, загальна умовна сума за якими становила 19 411 мільйонів гривень із термінами виконання за умовами угод від 2 до 5 років, з них умовна вартість операцій строком до 2 років становила 2 980 мільйонів гривень, строком до 3 років – 8 961 мільйон гривень, строком до 4 років – 4 470 мільйонів гривень, строком до 5 років – 3 000 мільйонів гривень).

Зміни, що відбулися протягом дев'яти місяців 2022 року в умовних зобов'язаннях за іншими похідними фінансовими інструментами та зобов'язаннях з надання кредитів, наведено в примітках 5 та 9 відповідно.

3. Вплив економічної ситуації на фінансовий стан і результати діяльності Національного банку

У III кварталі 2022 року економіка України продовжувала відновлюватися порівняно з найглибшим спадом на початку повномасштабної війни. Значною мірою цьому сприяло звільнення окупованих територій, відкриття “зернового коридору”, налагодження логістики, релокація підприємств та повернення частини вимушених переселенців до місць постійного проживання. За оцінками Національного банку, спад реального ВВП у III кварталі сповільнився до 34,4% порівняно із відповідним кварталом минулого року (за оперативною оцінкою ДССУ, у II кварталі реальний ВВП скоротився на 37,2% порівняно з відповідним кварталом минулого року, ukrstat.gov.ua). Утім, руйнування виробничих потужностей та інфраструктури, скорочення споживчого та інвестиційного попиту, логістичні труднощі, особливо для експортних поставок, а також значно нижчий за минулорічний урожай стримували відновлення. Глибокий спад економічної активності зумовлює і збереження високого рівня безробіття, за оцінками Національного банку, та скорочення доходів домогосподарств.

Дефіцит зведеного бюджету за січень – вересень 2022 року сягнув історичного рекорду (понад 407 мільярдів гривень). Такий дефіцит викликаний значним стисненням податкової бази та суттєвим збільшенням витрат насамперед на забезпечення обороноздатності та підтримку населення в умовах війни. Значні бюджетні потреби (без урахування грантів) фінансувалися переважно завдяки міжнародній допомозі (у березні – вересні 2022 року було отримано як кредитних, так і грантових коштів на загальну суму близько 20 мільярдів доларів США) та викупу ОВДП з боку Національного банку. Обсяги останнього з липня не перевищують 30 мільярдів гривень на місяць, що сприяло зменшенню тиску на валютний ринок та стримувало погіршення інфляційних очікувань. Водночас обсяг державного та гарантованого державою боргу збільшився як в абсолютному вимірі, так і у відношенні до ВВП. Це, з одного боку, спричинено коригуванням офіційного курсу гривні до долара США в липні 2022 року, значними бюджетними потребами та наданням державних гарантій для підтримки підприємств, а з іншого – суттєвим падінням ВВП.

У січні – вересні 2022 року поточний рахунок зведено з профіцитом (8,5 мільярдів доларів США) завдяки суттєвим обсягам міжнародної фінансової допомоги у вигляді грантів, заборони на виплати дивідендів, скороченню реінвестованих доходів та стійкості грошових переказів. Водночас значно розширився дефіцит торгівлі товарами (до 9 мільярдів доларів США порівняно з 3,5 мільярда доларів США у січні – вересні 2021 року) через швидше відновлення імпорту товарів порівняно з експортом. Запуск “зернового коридору” дещо сповільнив падіння експорту товарів, проте воно залишалося значним (31,6% у січні – вересні порівняно з відповідним періодом минулого року) унаслідок блокади морських

портів, руйнування виробничих потужностей та інфраструктури. Імпорт товарів відновлювався швидше ніж експорт через меншу залежність від морського транспорту, відновлення внутрішнього попиту та суттєве подорожчання енергоносіїв. Відміна пільгового оподаткування та корекція офіційного курсу гривні дещо пригальмували відновлення імпорту товарів, однак темпи його падіння (17,8% у січні – вересні 2022 року порівняно з відповідним періодом минулого року) залишилися значно меншими порівняно з експортом. Крім того, масштабна вимушена міграція за кордон зумовила стрімке нарощування імпорту послуг за статтею “подорожі”, що призвело до формування дефіциту торгівлі послугами (6,1 мільярда доларів США). За фінансовим рахунком вплив капіталу становив 14,5 мільярда доларів США і був згенерований приватним сектором. Це стало результатом значних обсягів нарощування готівкової валюти поза банками (8,9 мільярда доларів США), а також зростання заборгованості нерезидентів за торговими кредитами, зокрема унаслідок ускладнення логістики. Чисті надходження державного сектору (6,4 мільярда доларів США) сформувалися завдяки фінансовій підтримці міжнародних партнерів. Через значний вплив капіталу за фінансовим рахунком був сформований дефіцит платіжного балансу (5,9 мільярда доларів США), а міжнародні резерви зменшилися з початку року до 23,9 мільярда доларів США станом на кінець вересня.

Споживча інфляція стрімко пришвидшилася й у вересні 2022 року сягнула 24,6% порівняно із відповідним місяцем 2021 року. Пришвидшення інфляції надалі зумовлювалося наслідками повномасштабної війни росії проти України. Серед них порушення ланцюгів постачання, руйнування виробництв, і внаслідок цього скорочення пропозиції товарів та послуг, збільшення витрат бізнесу. Ще одним чинником був ефект перенесення на ціни коригування офіційного курсу гривні до долара США, яке відбулося наприкінці липня. Посилився тиск і від загальносвітових інфляційних процесів. Натомість зростання інфляційного тиску стримувалося насиченням внутрішнього ринку паливом та збереженням зниженого рівня його оподаткування, незмінними тарифами на житлово-комунальні послуги, а також значним падінням попиту.

Валютні інтервенції в поєднанні з обмеженнями на рух капіталу залишаються найбільш дієвими інструментами забезпечення макрофінансової стабільності від початку війни. У липні Національний банк скоригував офіційний курс гривні на 25% та зафіксував його на новому рівні. З огляду на зміну фундаментальних характеристик економіки України під час війни та зміцнення долара до інших валют, а відтак і зміцнення номінального ефективного обмінного курсу гривні, такий крок був потрібний для збільшення конкурентоспроможності українських виробників, зближення курсових умов для

різних груп бізнесу та населення, а також підтримки стійкості економіки в умовах війни. Підтримання курсової стабільності та захист міжнародних резервів потребують забезпечення привабливої дохідності гривневих активів. Цьому, зокрема, сприяє і збереження облікової ставки на рівні 25%.

Ліквідність банківської системи надалі зростала – у III кварталі 2022 року вона сягнула чергового рекорду (середньоденні залишки коштів на коррахунках і депозитних сертифікатів перевищили 267 мільярдів гривень порівняно з 228 мільярдами гривень у II кварталі 2022 року).

25 лютого 2022 року агенція “Moody’s” підтвердила кредитний рейтинг України на рівні “B3”, а рейтингові агенції “Fitch Ratings” та “Standard & Poor’s” знизили його до рівня “CCC/C” та “B-/B” відповідно¹. Під час наступних переглядів агенція “Moody’s” знизила 04 березня 2022 року кредитний рейтинг України до рівня “Caa2”, а агенція “Standard & Poor’s” підтвердила 11 березня 2022 року його на рівні “B-”/“B”. Під час наступних переглядів у II кварталі 2022 року суверені рейтинги України продовжили зниження: “Standard & Poor’s” знизила рейтинг до “CCC+/C” 27 травня, а “Moody’s” – до “Caa3” 20 травня 2022 року.

На початку III кварталу рейтинги продовжували зниження, зокрема на тлі проведення перемовин щодо відстрочки на два роки погашення суверенних єврооблігацій та сплати відсотків за ними. Так, 29 липня 2022 року рейтингова агенція “Standard & Poor’s” понизила кредитний рейтинг до рівня “CC/C”, а 12 серпня – до рівня “SD/SD”. “Fitch Ratings” 22 липня 2022 року понизила рейтинг до “C/C”, а 12 серпня – до рівня “RD/C”. Зміни до умов випуску та розміщення державних фінансових інструментів у серпні 2022 року успішно узгоджено з держателями облігацій зовнішніх державних позик та державних деривативів (ВВП-варантів). Після цього рейтинги було дещо підвищено: 17 серпня “Fitch Ratings” підвищила кредитний рейтинг боргових зобов’язань в іноземній валюті до рівня “CC/C”, а “Standart & Poor’s” 19 серпня підвищила рейтинг України до рівня “CCC+/C”.

Надалі повномасштабна військова агресія росії може мати різноспрямований вплив на результати діяльності та фінансовий стан Національного банку. Однак міра такого впливу поки що не може бути достовірно визначеною. Керівництво Національного банку ретельно стежить за розвитком подій і вживає необхідних заходів для послаблення впливу негативних чинників.

¹ Для рейтингових агенцій “Fitch Ratings” та “Standard & Poor’s” перше та друге значення рейтингу боргових зобов’язань в іноземній валюті означають рейтинги для довго-

короткострокових зобов’язань відповідно. Для “Moody’s” – рейтинг довгострокових боргових зобов’язань в іноземній валюті.

Розділ II.1. Фінансові інструменти

4. Подання фінансових інструментів за категоріями оцінки

Протягом дев'яти місяців 2022 року змін в обліковій політиці Національного банку не було.

Операції з фінансовими інструментами

Національний банк класифікує всі фінансові активи на категорії за справедливою вартістю через прибуток або

збиток та амортизованою собівартістю відповідно до визначених моделей управління фінансовими активами та характеристик грошових потоків. Усі фінансові зобов'язання Національного банку (крім похідних фінансових інструментів) оцінюються за амортизованою собівартістю.

Станом на 30 вересня 2022 року фінансові активи розподілялися за категоріями оцінки таким чином:

	Активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в прибутках чи збитках	Активи за амортизованою собівартістю	Усього
(у мільйонах гривень)			
Фінансові активи			
Кошти та депозити в іноземній валюті	–	239 338	239 338
Цінні папери нерезидентів	558 605	–	558 605
Авуари в СПЗ	–	46 230	46 230
Цінні папери України	453	665 371	665 824
Кредити банкам та іншим позичальникам	–	68 792	68 792
Внутрішній державний борг	–	1 468	1 468
Внески в рахунок квоти МВФ	–	94 159	94 159
Інші фінансові активи	381	7 558	7 939
Усього фінансових активів	559 439	1 122 916	1 682 355

Станом на 31 грудня 2021 року фінансові активи розподілялися за категоріями оцінки таким чином:

	Активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в прибутках чи збитках	Активи за амортизованою собівартістю	Усього
(у мільйонах гривень)			
Фінансові активи			
Кошти та депозити в іноземній валюті	33	177 552	177 585
Цінні папери нерезидентів	644 288	–	644 288
Авуари в СПЗ	–	510	510
Цінні папери України	1 082	322 861	323 943
Кредити банкам та іншим позичальникам	–	99 861	99 861
Внутрішній державний борг	–	1 541	1 541
Внески в рахунок квоти МВФ	–	76 807	76 807
Інші фінансові активи	278	300	578
Усього фінансових активів	645 681	679 432	1 325 113

Розділ II.ІІ. Фінансові активи та зобов'язання

5. Кошти та депозити в іноземній валюті та банківських металах

	На 30 вересня 2022 року	На 31 грудня 2021 року
	(у мільйонах гривень)	
Фінансові активи за амортизованою собівартістю		
Готівкова іноземна валюта	16 701	20 677
Кошти на вимогу	71 560	58 631
Депозити овернайт, що розміщені з ініціативи банку-кореспондента	70 072	49 200
Строкові депозити в іноземній валюті	81 024	49 049
Резерви під очікувані кредитні збитки за розміщеними депозитами в іноземній валюті за амортизованою собівартістю	(19)	(5)
Усього фінансових активів за амортизованою собівартістю	239 338	177 552
Фінансові активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в прибутках чи збитках		
Кошти на вимогу для розрахунків за ф'ючерсними операціями	–	33
Усього фінансових активів	239 338	177 585
Нефінансові активи		
Строкові депозити в золоті	4 542	3 694
Усього нефінансових активів	4 542	3 694
Усього коштів та депозитів в іноземній валюті та банківських металах	243 880	181 279

Для цілей консолідованого звіту про рух грошових коштів грошові потоки від строкових депозитів у золоті класифікуються як інвестиційна діяльність.

Національний банк змінив представлення депозитів овернайт, що розміщені з ініціативи банку-кореспондента, з метою підвищення доречності та зрозумілості інформації. У примітці “Кошти та депозити в іноземній валюті та банківських металах” консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2021 року, такі депозити овернайт наведено у статті “Строкові депозити в іноземній валюті”. Для забезпечення послідовного представлення інформації за 2021 рік відповідні депозити овернайт було виділено зі статті “Строкові депозити в іноземній валюті” до статті “Депозити овернайт, що розміщені з ініціативи банку-кореспондента” цієї примітки. Відповідна зміна представлення застосована у примітці 13.

Станом на 30 вересня 2022 року та 31 грудня 2021 року всі кошти та депозити в іноземній валюті не забезпечуються заставою.

Станом на 30 вересня 2022 року валова балансова вартість за коштами на вимогу становила 71 560 мільйонів гривень та змінилася переважно за рахунок збільшення залишків на кореспондентських рахунках у банках-нерезидентах (станом на 31 грудня 2021 року – 58 631 мільйон гривень). Протягом дев'яти місяців 2022 року та 2021 року кошти на вимогу перебували на стадії 1 для оцінки очікуваних кредитних збитків. Резерви під очікувані кредитні збитки за коштами

на вимогу протягом дев'яти місяців 2022 року та 2021 року не формувалися.

Станом на 30 вересня 2022 року валова балансова вартість за депозитами овернайт, що розміщені з ініціативи банку-кореспондента, становила 70 072 мільйони гривень і змінилася за рахунок збільшення суми таких депозитів (станом на 31 грудня 2021 року валова балансова вартість – 49 200 мільйонів гривень). Протягом дев'яти місяців 2022 року та 2021 року депозити овернайт, що розміщені з ініціативи банку-кореспондента, перебували на стадії 1 для оцінки очікуваних кредитних збитків. Резерви під очікувані кредитні збитки за депозитами овернайт, що розміщені з ініціативи банку-кореспондента, протягом дев'яти місяців 2022 року та 2021 року не формувалися.

Станом на 30 вересня 2022 року валова балансова вартість за строковими депозитами в іноземній валюті становила 81 024 мільйони гривень, резерв під очікувані кредитні збитки – 19 мільйонів гривень (станом на 31 грудня 2021 року валова балансова вартість – 49 049 мільйонів гривень, резерв – 5 мільйонів гривень). Протягом дев'яти місяців 2022 року та 2021 року всі строкові депозити в іноземній валюті перебували на стадії 1 для оцінки очікуваних кредитних збитків. Зміни валової балансової вартості зумовлені розміщенням строкових депозитів, а зміни в резервах – розформуванням резервів за поверненими депозитами та формуванням резервів за новими розміщеними депозитами.

Станом на 30 вересня 2022 року Національний банк не мав розміщених коштів на вимогу за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в прибутках чи збитках (станом на 31 грудня 2021 року до суми коштів на вимогу за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в прибутках чи збитках уключені кошти в сумі 33 мільйони гривень для розрахунків за ф'ючерсними операціями в межах Угоди про управління інвестиціями та надання консультативних послуг між Міжнародним банком реконструкції та розвитку і Національним банком, які оцінено за справедливою вартістю та включено до складу коштів та депозитів в іноземній валюті).

Відповідно до Угоди про управління інвестиціями та надання консультативних послуг між Міжнародним

банком реконструкції та розвитку і Національним банком із жовтня 2013 року здійснюються операції з ф'ючерсами для регулювання процентного ризику.

Станом на 30 вересня 2022 року Національний банк не мав ф'ючерсних контрактів (станом на 31 грудня 2021 року Національний банк мав 38 довгих біржових ф'ючерсних контрактів із терміном виконання в березні 2022 року, умовна вартість яких становить 258 мільйонів гривень, або 9 мільйонів доларів США, та 1 593 коротких біржових ф'ючерсних контракти зі строком виконання з червня 2022 року до вересня 2026 року, умовна вартість яких становить 10 714 мільйонів гривень, або 393 мільйони доларів США).

6. Цінні папери нерезидентів

Станом на 30 вересня 2022 року цінні папери нерезидентів подані таким чином:

	Державні облігації	Цінні папери міжнародних агенцій, банків та інших емітентів	Усього
(у мільйонах гривень)			
Цінні папери нерезидентів за справедливою вартістю через прибуток або збиток:			
Боргові цінні папери в розрізі емітентів:			
цінні папери емітентів США:			
номіновані в доларах США	422 181	–	422 181
цінні папери емітентів держав ЄС:			
номіновані в доларах США	2 019	13 011	15 030
номіновані в євро	–	884	884
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	–	798	798
цінні папери інших емітентів:			
номіновані в доларах США	1 841	96 266	98 107
номіновані в євро	–	4 976	4 976
номіновані в австралійських доларах	776	378	1 154
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	2 499	–	2 499
номіновані в юанях Женьміньбі	–	8 946	8 946
номіновані в японських єнах	379	3 531	3 910
Усього боргових цінних паперів	429 695	128 790	558 485
Інструменти капіталу:			
акції Чорноморського банку торгівлі та розвитку	–	120	120
інвестиція в Міждержавний банк	–	–	–
Усього інструментів капіталу	–	120	120
Усього цінних паперів нерезидентів за справедливою вартістю через прибуток або збиток	429 695	128 910	558 605

Згідно з рішенням Правління Національного банку України від 03 березня 2022 року № 108 “Про оцінку інвестиції Національного банку України до статутного капіталу” визнано факт того, що немає ймовірності отримання економічних вигід від інвестиції Національного банку в інструменти капіталу Міждержавного банку, що є критерієм для припинення визнання такої інвестиції як активу. Збиток у сумі 1 мільйон гривень відображено за статтею “Результати від операцій з фінансовими

інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток” Проміжного скороченого консолідованого звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід (примітка 16).

Цінні папери міжнародних агенцій, банків та інших емітентів уключають боргові цінні папери, випущені іноземними центральними та інвестиційними банками, міжнародними агенціями та іншими емітентами.

Станом на 31 грудня 2021 року цінні папери нерезидентів подані таким чином:

	Державні облігації	Цінні папери міжнародних агенцій, банків та інших емітентів	Усього
(у мільйонах гривень)			
Цінні папери нерезидентів за справедливою вартістю через прибуток або збиток:			
Боргові цінні папери в розрізі емітентів:			
цінні папери емітентів США:			
номіновані в доларах США	462 574	299	462 873
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	–	844	844
цінні папери емітентів держав ЄС:			
номіновані в доларах США	2 337	21 679	24 016
номіновані в євро	–	10 218	10 218
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	–	2 029	2 029
цінні папери інших емітентів:			
номіновані в доларах США	3 178	85 487	88 665
номіновані в євро	1 546	21 877	23 423
номіновані в австралійських доларах	665	297	962
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	3 555	2 830	6 385
номіновані в юанях Женьміньбі	–	14 687	14 687
номіновані в японських єнах	355	9 710	10 065
Усього боргових цінних паперів	474 210	169 957	644 167
Інструменти капіталу:			
акції Чорноморського банку торгівлі та розвитку	–	120	120
інвестиція в Міждержавний банк	–	1	1
Усього інструментів капіталу	–	121	121
Усього цінних паперів нерезидентів за справедливою вартістю через прибуток або збиток	474 210	170 078	644 288

Інформацію про номінальну вартість, купон та строки погашення боргових цінних паперів нерезидентів станом на 30 вересня 2022 року зазначено в таблиці нижче:

	Загальна номінальна вартість в іноземній валюті, у мільйонах	Загальна номінальна вартість у гривневому еквіваленті, у мільйонах гривень	Розмір купона, % річних	Періодичність сплати купона	Строки погашення
Боргові цінні папери за справедливою вартістю через прибуток або збиток у розрізі емітентів:					
Державні облигації:					
цінні папери емітентів США:					
номіновані в доларах США	11 670	426 745	0–2,875	Кожні 6 місяців, без сплати купона	Від 15 днів до 1 року
цінні папери емітентів держав ЄС:					
номіновані в доларах США	55	2 026	0,125–0,625	Кожні 6 місяців, 1 раз на рік	Від 14 днів до 7 місяців
цінні папери інших емітентів:					
номіновані в доларах США	50	1 828	2,125	Кожні 6 місяців	1,1 місяця
номіновані в австралійських доларах	32	759	2,25–5,5	Кожні 6 місяців	Від 1,7 місяця до 6,8 місяця
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	64	2 524	0,125	Кожні 6 місяців	4,1 місяця
номіновані в японських єнах	1 500	379	0,02	Кожні 6 місяців	2,7 року
Облігації міжнародних агенцій, банків та інших емітентів:					
цінні папери емітентів держав ЄС:					
номіновані в доларах США	356	13 000	0–3,864	Щокварталу, кожні 6 місяців, 1 раз на рік, без сплати купона	Від 17 днів до 1,4 року
номіновані в євро	25	889	1,416	Щокварталу	5,3 місяця
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	20	795	1,00	1 раз на рік	2,5 місяця
цінні папери інших емітентів:					
номіновані в доларах США	2 644	96 690	0–4,28143	Щокварталу, кожні 6 місяців, 1 раз на рік, без сплати купона	Від 5 днів до 2,5 року
номіновані в євро	140	4 979	0	Без сплати купона	Від 1,6 місяця до 1,9 місяця
номіновані в австралійських доларах	16	380	0	Без сплати купона	2,3 місяця
номіновані в юанях Женьміньбі	1 752	8 987	0–3,4	Кожні 6 місяців, 1 раз на рік, без сплати купона	Від 1,5 місяця до 2,9 року
номіновані в японських єнах	14 000	3 538	0–0,295	Кожні 6 місяців, без сплати купона	Від 1,3 місяця до 2,1 року

Інформацію про номінальну вартість, купон та строки погашення боргових цінних паперів нерезидентів станом на 31 грудня 2021 року зазначено в таблиці нижче:

	Загальна номінальна вартість в іноземній валюті, у мільйонах	Загальна номінальна вартість у гривневому еквіваленті, у мільйонах гривень	Розмір купона, % річних	Періодичність сплати купона	Строки погашення
Боргові цінні папери за справедливою вартістю через прибуток або збиток у розрізі емітентів:					
Державні облигації:					
цінні папери емітентів США:					
номіновані в доларах США	16 800	458 264	0–2,5	Кожні 6 місяців, без сплати купона	Від 15 днів до 1,1 року
цінні папери емітентів держав ЄС:					
номіновані в доларах США	85	2 319	0,125–1,875	Кожні 6 місяців, 1 раз на рік	Від 6,9 місяця до 9,6 місяця
цінні папери інших емітентів:					
номіновані в доларах США	115	3 137	2,125–2,625	Кожні 6 місяців	Від 25 днів до 10,2 місяця
номіновані в євро	50	1 546	0,125	1 раз на рік	4,9 року
номіновані в австралійських доларах	33	650	0,25–5,75	Кожні 6 місяців	Від 6,5 місяця до 2,9 року
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	97	3 581	0,125–0,75	Кожні 6 місяців	Від 6,8 місяця до 2,1 року
номіновані в японських єнах	1 500	355	0,02	Кожні 6 місяців	3,5 року
Облигації міжнародних агенцій, банків та інших емітентів:					
цінні папери емітентів США:					
номіновані в доларах США	11	303	0,625–0,75	1 раз на рік	Від 4,1 місяця до 4,1 року
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	24	884	0,25	1 раз на рік	5,7 року
цінні папери емітентів держав ЄС:					
номіновані в доларах США	792	21 600	0–2,75	Щокварталу, кожні 6 місяців, 1 раз на рік, без сплати купона	Від 18 днів до 4,8 року
номіновані в євро	330	10 204	0–0,5	Щокварталу, 1 раз на рік, без сплати купона	Від 2,4 місяця до 6,9 року
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	55	2 026	0–1	1 раз на рік, без сплати купона	Від 1,2 місяця до 11,6 місяця
цінні папери інших емітентів:					
номіновані в доларах США	3 133	85 460	0–3,25	Щокварталу, кожні 6 місяців, 1 раз на рік, без сплати купона	Від 11 днів до 4,8 року
номіновані в євро	704	21 770	0–0,75	Щокварталу, 1 раз на рік	Від 24 днів до 6,7 року
номіновані в австралійських доларах	15	297	0	Без сплати купона	5 місяців
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	77	2 837	0–0,375	1 раз на рік, без сплати купона	Від 12 днів до 1,6 року
номіновані в юанях Женьміньбі	3 459	14 804	0–3,4	Кожні 6 місяців, 1 раз на рік, без сплати купона	Від 1,5 місяця до 3,6 року
номіновані в японських єнах	41 000	9 713	0–0,295	Кожні 6 місяців, без сплати купона	Від 4,8 місяця до 2,8 року

7. Операції з МВФ

7.1. Авуари в СПЗ

Авуари в СПЗ – кошти до запитання в СПЗ на рахунку, який відкрито в МВФ для України.

Нижче наведено рух коштів за рахунками авуарів у СПЗ протягом дев'яти місяців 2022 року та аналогічного періоду 2021 року:

	Примітка	2022 рік	2021 рік
(у мільйонах гривень)			
Залишок авуарів у СПЗ станом на 1 січня		510	128
Надходження коштів від МВФ:			
на користь Уряду України (далі – Уряд)		41 263	–
Надходження коштів (інші):			
на користь Уряду		66 256	–
Надходження коштів від розподілу СПЗ		–	72 816
Купівля СПЗ		25 326	40 949
Інші надходження та платежі		26	486
Погашення кредиту:			
від імені Національного банку	7.3	(44 361)	(22 928)
від імені Уряду		(14 161)	(12 409)
Сплата комісій, пов'язаних з отриманням кредиту		(206)	(62)
Конвертація СПЗ в інші іноземні валюти:			
на користь Національного банку		(30 484)	–
на користь Уряду		–	(37 941)
Сплата відсотків за користування позицією МВФ:			
від імені Національного банку		(3 346)	(3 350)
від імені Уряду		(3 282)	(2 127)
Сплата відсотків за користування коштами, отриманими за розподілом СПЗ:			
від імені Національного банку		(13)	(2)
від імені Уряду		(421)	(24)
Інші платежі		(1)	(1)
Доходи за авуарами в СПЗ		302	3
Курсові різниці		8 822	(202)
Залишок авуарів у СПЗ станом на 30 вересня		46 230	35 336

Упродовж дев'яти місяців 2022 року та дев'яти місяців 2021 року коштів від МВФ на користь Національного банку не надходило.

У квітні 2022 року Рада директорів МВФ схвалила створення для України рахунку, що адмініструється МВФ, надаючи донорам безпечний засіб для спрямування фінансової допомоги Україні у формі грантів та позик. Упродовж дев'яти місяців 2022 року з цього рахунку на рахунок авуарів у СПЗ надійшли кошти на користь Уряду в сумі 1 641 мільйон СПЗ, або 66 256 мільйонів гривень за офіційним курсом гривні до СПЗ на дату надходження коштів, які зараховано на рахунок Державної казначейської служби України.

У червні 2021 року на рахунок авуарів України відповідно до рішення Ради директорів МВФ зараховано 12,53 мільйона СПЗ, або 486 мільйонів гривень за офіційним курсом гривні до СПЗ на дату надходження

коштів. Сума цих надходжень визнана доходами Національного банку та включена до статті "Інші доходи" Консолідованого звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід.

МВФ відповідно до прийнятого рішення Ради керуючих МВФ схвалив загальний розподіл СПЗ для забезпечення ліквідності в глобальній економічній системі шляхом поповнення валютних резервів держав – членів МВФ. У серпні 2021 року на рахунок авуарів у СПЗ надійшли кошти на суму 1 928 мільйонів СПЗ (72 816 мільйонів гривень за офіційним курсом на дату надходження коштів) за загальним розподілом СПЗ. Частину цієї суми в обсязі 1 000 мільйонів СПЗ (37 941 мільйон гривень за офіційним курсом на дату здійснення платежу) у вересні 2021 року конвертовано в долари США та євро і зараховано на рахунки Державної казначейської служби України.

7.2. Внески в рахунок квоти МВФ

Сума квоти – спеціальний тип активу, який є внеском України як члена МВФ. Величина квоти залежить від економічного розвитку країни і визначається Радою керуючих МВФ. Квота визначає для країни-члена кількість голосів у МВФ, ліміти доступу до фінансових ресурсів МВФ та частку в розподілі СПЗ – одиниці обліку МВФ. Основна частина квоти України сплачена шляхом випуску Національним банком безпроцентного боргового зобов'язання на користь МВФ, а решта суми квоти – зарахована на рахунки МВФ № 1 та № 2 (примітка 7.3).

Станом на 30 вересня 2022 року загальна сума квоти України становить 2 012 мільйонів СПЗ (94 159 мільйонів гривень за офіційним курсом гривні до СПЗ на кінець звітного періоду) (станом на 31 грудня 2021 року –

2 012 мільйонів СПЗ, або 76 807 мільйонів гривень за офіційним курсом гривні до СПЗ на кінець року). Проценти за квотою не нараховуються.

Резервна позиція в МВФ – спеціальний тип активу, який утворюється в результаті обміну частини внеску в рахунок квоти на ліквідні вимоги держави-члена до МВФ. Резервна позиція є частиною валютних резервів країни.

Станом на 30 вересня 2022 року резервна позиція України в МВФ становить 241 031 СПЗ, або 11 мільйонів гривень за офіційним курсом гривні до СПЗ на кінець звітного періоду (станом на 31 грудня 2021 року – 241 031 СПЗ, або 9 мільйонів гривень за офіційним курсом гривні до СПЗ на кінець року).

7.3. Зобов'язання перед МВФ

	На 30 вересня 2022 року	На 31 грудня 2021 року
	(у мільйонах гривень)	
Боргові зобов'язання на користь МВФ за купівлею СПЗ	140 549	153 455
Зобов'язання перед МВФ за розподілом СПЗ	3 822	3 112
Рахунок МВФ № 2	4	3
Зобов'язання перед МВФ, крім зобов'язань зі сплати внеску за квотою	144 375	156 570
Боргові зобов'язання на користь МВФ зі сплати внеску за квотою	93 912	76 605
Рахунок МВФ № 1	236	193
Боргові зобов'язання на користь МВФ зі сплати внеску за квотою	94 148	76 798
Усього зобов'язань перед МВФ	238 523	233 368

Зобов'язання перед МВФ за розподілом СПЗ – кошти, отримані Національним банком у результаті спеціального розподілу СПЗ.

Боргові зобов'язання на користь МВФ за купівлею СПЗ – кредити, отримані від МВФ на рахунки в Національному банку. Упродовж дев'яти місяців 2022 року та 2021 році надходжень від МВФ на користь Національного банку не було (примітка 7.1).

Рахунок МВФ № 1 – гривневий рахунок МВФ у Національному банку, що використовується для відображення операцій з МВФ, пов'язаних із використанням та поверненням кредитів МВФ; рахунок МВФ № 2 – гривневий рахунок МВФ у Національному банку, що використовується для надходжень та адміністративних витратків МВФ у гривні на території України.

Боргові зобов'язання на користь МВФ зі сплати внеску за квотою – зобов'язання зі сплати квоти. Упродовж дев'яти

місяців 2022 року та в 2021 році змін у боргових зобов'язаннях за квотою у зв'язку зі здійсненням адміністративних витрат МВФ у гривні не було.

Упродовж дев'яти місяців 2022 року та 2021 році змін у розмірі квоти не було (примітка 7.2).

Упродовж дев'яти місяців 2022 року відбулося погашення зобов'язань перед МВФ на суму 1 024 мільйони СПЗ (44 361 мільйон гривень за офіційним курсом на дату здійснення платежу, або 40 537 мільйонів гривень за річним курсом МВФ) [упродовж дев'яти місяців 2021 року відбулося погашення зобов'язань перед МВФ на суму 588 мільйонів СПЗ (22 928 мільйонів гривень за офіційним курсом на дату здійснення платежу, або 22 559 мільйонів гривень за річним курсом МВФ)] (примітка 7.1).

8. Цінні папери України

	На 30 вересня 2022 року	На 31 грудня 2021 року
	(у мільйонах гривень)	
Цінні папери за справедливою вартістю через прибуток або збиток:		
в іноземній валюті:		
державні деривативи, номіновані в доларах США	453	1 082
Усього цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток або збиток	453	1 082
Боргові цінні папери за амортизованою собівартістю:		
у національній валюті:		
облігації внутрішньої державної позики (крім довгострокових інфляційних)	494 794	171 759
довгострокові інфляційні облігації внутрішньої державної позики	170 577	151 102
Усього боргових цінних паперів за амортизованою собівартістю	665 371	322 861
Усього цінних паперів України	665 824	323 943

Національний банк відповідно до Закону України “Про Національний банк України” здійснює операції з цінними паперами України на вторинному ринку.

Проте, із 07 березня 2022 року згідно із Законом України “Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо особливостей оподаткування та подання звітності у період дії воєнного стану” від 03 березня 2022 року № 2118-ІХ тимчасово зупинено на період дії воєнного стану в Україні дію статті 54 Закону України “Про Національний банк України” щодо заборони надання кредитів державі.

Таким чином, Національний банк у березні – вересні придбав у емітента військові облігації внутрішньої державної позики (далі – військові ОВДП), випущені

відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 25 лютого 2022 року № 156 “Про випуск облігацій внутрішньої державної позики “Військові облігації”, загальною номінальною вартістю 315 000 мільйонів гривень. Військові ОВДП емітовані Міністерством фінансів України і мають номінальну вартість 1 000 гривень кожна.

Кожен державний дериватив має умовну суму в розмірі 1 000 доларів США або таку сукупну суму, яка є цілим кратним числом, що дорівнює 1 000 доларів США (далі – умовна сума). Виплати за державними деривативами залежать від досягнення певних показників валового внутрішнього продукту та показника приросту реального валового внутрішнього продукту за 2019–2038 роки.

Інформацію про номінальну вартість, дохідність до погашення, купон та строки погашення цінних паперів України станом на 30 вересня 2022 року надано в таблиці нижче:

	Загальні номінальна вартість та умовна сума в гривневому еквіваленті, у мільйонах гривень	Загальні номінальна вартість та умовна сума в іноземній валюті, у мільйонах	Дохідність до погашення, % річних	Розмір купона, % річних	Періодичність сплати купона	Строки погашення
Цінні папери за справедливою вартістю через прибуток або збиток:						
в іноземній валюті:						
державні деривативи	1 603	44	–	–	–	До 17,7 року
Боргові цінні папери за амортизованою собівартістю:						
у національній валюті:						
облігації внутрішньої державної позики (крім довгострокових інфляційних)	474 558	–	5,92–21,14	8,12–25,00	1 раз на рік, кожні 6 місяців	Від 1,8 місяця до 29,6 року
довгострокові інфляційні облігації внутрішньої державної позики	145 173	–	6,59–12,92	26,50–28,90	1 раз на рік	Від 13,6 року до 25,1 року

Інформацію про номінальну вартість, дохідність до погашення, купон та строки погашення цінних паперів України станом на 31 грудня 2021 року надано в таблиці нижче:

	Загальні номінальна вартість та умовна сума в гривневому еквіваленті, у мільйонах гривень	Загальні номінальна вартість та умовна сума в іноземній валюті, у мільйонах	Дохідність до погашення, % річних	Розмір купона, % річних	Періодичність сплати купона	Строки погашення
Цінні папери за справедливою вартістю через прибуток або збиток:						
в іноземній валюті:						
державні деривативи	1 196	44	–	–	–	До 18,4 року
Боргові цінні папери за амортизованою собівартістю:						
у національній валюті:						
облігації внутрішньої державної позики (крім довгострокових інфляційних)	167 579	–	9,67–13,10	8,12–17,25	Кожні 6 місяців	Від 0,2 місяця до 13,9 року
довгострокові інфляційні облігації внутрішньої державної позики	145 173	–	6,97–9,39	9,9–12,4	1 раз на рік	Від 14,4 року до 25,9 року

Упродовж дев'яти місяців 2022 року та 2021 року всі державні цінні папери перебували на стадії 1. Резерв під очікувані кредитні збитки за державними цінними паперами упродовж дев'яти місяців 2022 року та 2021 року не формувався.

9. Кредити банкам та іншим позичальникам

Кредити банкам та іншим позичальникам за цільовим призначенням класифікуються таким чином:

	На 30 вересня 2022 року	На 31 грудня 2021 року
	(у мільйонах гривень)	
Кредити, надані банкам для підтримання їх ліквідності:		
для стабілізації роботи банків	37 934	38 955
шляхом проведення тендерів Національним банком:		
довгострокові	47 823	88 852
короткострокові	17 972	6 578
овернайт	345	470
інші	10	10
Кредити, надані в межах кредитних ліній для підтримання малих і середніх підприємств за рахунок коштів, отриманих від Європейського банку реконструкції та розвитку	36	36
Інші	2	2
Резерв під очікувані кредитні збитки за кредитами банкам та іншим позичальникам	(35 330)	(35 042)
Усього кредитів банкам та іншим позичальникам	68 792	99 861

Протягом дев'яти місяців 2022 року Національний банк підтримував ліквідність банків через постійно діючу лінію рефінансування (кредити овернайт), рефінансування банків строком від 14 до 90 днів та до одного року шляхом проведення тендерів [протягом 2021 року – через постійно діючу лінію рефінансування (кредити овернайт), рефінансування банків строком від 14 до 90 днів та від одного до п'яти років шляхом проведення тендерів].

Національний банк здійснює операції з рефінансування банків шляхом надання банкам кредитів овернайт і кредитів рефінансування та має непогашену заборгованість за такими кредитами станом на 30 вересня 2022 року і 31 грудня 2021 року. Національний банк надає банкам кредити овернайт та кредити рефінансування під заставу пулу, що може складатися з таких видів активів (майна): цінні папери [державні облігації України, облігації міжнародних фінансових організацій (емісія яких здійснюється відповідно до законодавства України), облігації підприємств, розміщення яких здійснено під гарантію Кабінету Міністрів України, облігації внутрішніх місцевих позик], включаючи майнові права на майбутні надходження грошових коштів у національній та/або іноземній валюті як сплата доходу та/або погашення заставлених цінних паперів на окремі рахунки банку в Національному банку; депозитні сертифікати Національного банку, включаючи майнові права на майбутні надходження грошових коштів як сплата доходу та/або погашення заставлених депозитних сертифікатів на окремі рахунки банку в Національному банку; іноземна валюта (долари США, євро, англійські фунти стерлінгів, швейцарські франки, японські єни); грошові кошти в національній та/або іноземній валюті, що перераховані як сплата доходу та/або погашення заставлених цінних паперів та/або депозитних сертифікатів, майнові права на майбутні надходження за якими передано в заставу.

Як забезпечення виконання зобов'язань за стабілізаційними кредитами, що надані банкам для

підтримання їх ліквідності до 2017 року та залишалися непогашеними станом на 30 вересня 2022 року та 31 грудня 2021 року, приймалися цінні папери (державні облігації України, облігації підприємств, у тому числі ті, розміщення яких здійснено під гарантію Кабінету Міністрів України), іноземна валюта, акції власників істотної участі банку, нерухоме майно та майнові права за кредитними договорами. Із 2017 року Національний банк не надає стабілізаційних кредитів. Замість стабілізаційних кредитів Національний банк може надавати банкам кредити для екстреної підтримки ліквідності, але такі кредити банкам ще не надавалися.

Станом на 30 вересня 2022 року валова балансова вартість кредитів, наданих банкам для стабілізації роботи банків, становила 37 934 мільйони гривень, резерв під очікувані кредитні збитки за кредитами, наданими банкам для стабілізації роботи банків, – 33 912 мільйонів гривень (станом на 31 грудня 2021 року валова балансова вартість кредитів, наданих банкам для стабілізації роботи банків, становила 38 955 мільйонів гривень, резерв під очікувані кредитні збитки – 34 688 мільйонів гривень).

Станом на 30 вересня 2022 року валова балансова вартість кредитів, наданих банкам шляхом проведення тендерів Національним банком, становила 65 795 мільйонів гривень, резерв під очікувані кредитні збитки за кредитами, наданими банкам шляхом проведення тендерів Національним банком, – 1 370 мільйонів гривень (станом на 31 грудня 2021 року валова балансова вартість кредитів, наданих банкам шляхом проведення тендерів Національним банком, становила 95 430 мільйонів гривень, резерв під очікувані кредитні збитки – 306 мільйонів гривень).

Станом на 30 вересня 2022 року та 31 грудня 2021 року валова балансова вартість інших кредитів становила 10 мільйонів гривень, резерв під очікувані кредитні збитки – 10 мільйонів гривень.

Станом на 30 вересня 2022 року та 31 грудня 2021 року валова балансова вартість кредитів, наданих у межах кредитних ліній для підтримання малих і середніх підприємств за рахунок коштів, отриманих від Європейського банку реконструкції та розвитку, та інших кредитів становила 38 мільйонів гривень, резерв під очікувані кредитні збитки – 38 мільйонів гривень.

Розрахункова справедлива вартість кредитів банкам та іншим позичальникам зазначена в примітці 18.

Зобов'язання з надання кредитів

Станом на 30 вересня 2022 року Національний банк мав зобов'язання з кредитування Фонду гарантування вкладів фізичних осіб у межах відкритої відкритої відновлюваної кредитної лінії на загальну суму 3 000 мільйонів гривень (станом на 31 грудня 2021 року Національний банк не мав зобов'язань із кредитування) (примітка 23).

10. Кошти банків

	На 30 вересня 2022 року	На 31 грудня 2021 року
	(у мільйонах гривень)	
Кореспондентські рахунки:		
у національній валюті	63 536	34 843
в іноземній валюті	7	–
Кошти банків на рахунках із спеціальним режимом використання:		
у національній валюті	4 911	1 644
в іноземній валюті	13 925	148
Кошти, розміщені як грошове покриття для забезпечення погашення заборгованості банку перед Національним банком:		
в іноземній валюті	6 059	20 501
Кошти банків для забезпечення виконання зобов'язань перед Національним банком:		
у національній валюті	8	–
в іноземній валюті	52	–
Усього коштів банків	88 498	57 136

Станом на 30 вересня 2022 року та 31 грудня 2021 року відсотки за залишками коштів на кореспондентських рахунках не нараховувалися.

Кошти банків із спеціальним режимом використання станом на 30 вересня 2022 року та 31 грудня 2021 року включають кошти для проведення розрахунків ліквідаційними комісіями в разі припинення діяльності банків та в інших випадках, передбачених законодавством України та нормативно-правовими актами Національного банку.

Кошти банків для забезпечення виконання зобов'язань перед Національним банком на 30 вересня 2022 року включають кошти пулу активів (майна), що забезпечують виконання зобов'язань за кредитами рефінансування, перераховані як сплата доходу та/або погашення заставлених цінних паперів, майнові права на майбутні надходження за якими передано в заставу (станом на 31 грудня 2021 року – операції не проводилися).

11. Кошти державних та інших установ

	На 30 вересня 2022 року	На 31 грудня 2021 року
		(у мільйонах гривень)
Кошти бюджетів та бюджетних установ:		
у національній валюті	10 317	15 672
в іноземній валюті	83 875	38 638
Фонд гарантування вкладів фізичних осіб:		
у національній валюті	7 442	675
Інші:		
у національній валюті	496	54
в іноземній валюті	239	94
Усього коштів державних та інших установ	102 369	55 133

Національний банк обслуговує кошти Державного бюджету України та місцевих бюджетів, консолідовані на єдиному казначейському рахунку.

Відповідно до Закону України "Про Національний банк України" за залишками коштів бюджетних установ

проценти не сплачуються, за коштами Фонду гарантування вкладів фізичних осіб станом на 30 вересня 2022 року встановлено процентну ставку 4,00% (станом на 31 грудня 2021 року – 4,80%).

12. Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком

Депозитний сертифікат Національного банку – один із монетарних інструментів, що є борговим зобов'язанням Національного банку в бездокументарній формі, який засвідчує розміщення в Національному банку коштів банків та їхнє право на отримання внесеної суми і

процентів після закінчення встановленого строку. Витратність (дохідність для банків) депозитних сертифікатів устанавлюється відповідно до Основ процентної політики Національного банку з урахуванням її поточних цілей.

	На 30 вересня 2022 року	На 31 грудня 2021 року (у мільйонах гривень)
Депозитні сертифікати за амортизованою собівартістю:		
депозитні сертифікати овернайт	257 720	112 147
депозитні сертифікати строком до 100 днів	–	100 779
Усього депозитних сертифікатів за амортизованою собівартістю	257 720	212 926

Станом на 30 вересня 2022 року та 31 грудня 2021 року в обігу перебували депозитні сертифікати номінальною вартістю 1 мільйон гривень кожен.

Інформацію про номінальну вартість, середньозважену витратність, розмір процентної ставки та строки розміщення станом на 30 вересня 2022 року наведено в таблиці нижче:

	Загальна номінальна вартість депозитних сертифікатів, у мільйонах гривень	Середньозважена витратність, % річних	Розмір процентної ставки, % річних	Строк розміщення, календарних днів	Періодичність сплати процентів
Депозитні сертифікати за амортизованою собівартістю:					
депозитні сертифікати овернайт	257 558	23,00	23,00	1	1 раз під час погашення
депозитні сертифікати строком до 100 днів	–	–	–	–	–

Інформацію про номінальну вартість, середньозважену витратність, розмір процентної ставки та строки розміщення станом на 31 грудня 2021 року наведено в таблиці нижче:

	Загальна номінальна вартість депозитних сертифікатів, у мільйонах гривень	Середньозважена витратність, % річних	Розмір процентної ставки, % річних	Строк розміщення, календарних днів	Періодичність сплати процентів
Депозитні сертифікати за амортизованою собівартістю:					
депозитні сертифікати овернайт	112 122	8,00	8,00	4	1 раз під час погашення
депозитні сертифікати строком до 100 днів	100 677	9,00	9,00	15	1 раз під час погашення

13. Грошові кошти та їх еквіваленти

	Примітка	На 30 вересня 2022 року	На 31 грудня 2021 року
(у мільйонах гривень)			
Готівкова іноземна валюта	5	16 701	20 677
Кошти на вимогу		71 583	58 661
Депозити овернайт, що розміщені з ініціативи банку-кореспондента		70 072	49 200
Розміщені короткострокові депозити з терміном погашення до трьох місяців (крім депозитів у золоті)	5	80 930	49 041
Авуари в СПЗ	7.1	46 068	508
Усього грошових коштів та їх еквівалентів		285 354	178 087

Зміни в зобов'язаннях, зумовлені фінансовою діяльністю, за дев'ять місяців 2022 року:

	Примітки	На 01 січня 2022 року	Випуск/ залучення/ (погашення) зобов'язань	Процентні витрати сплачені	Зміна валютних курсів	Процентні витрати нараховані	Інші	На 30 вересня 2022 року
(у мільйонах гривень)								
Випуск банкнот та монет в обіг		627 819	49 240	–	–	–	–	677 059
Погашення зобов'язань перед МВФ	7.1, 7.3	233 368	(44 361)	(3 359)	49 161	3 619	95	238 523
Погашення кредитів отриманих		2 728	(2 925)	(15)	197	15	–	–
Випуск депозитних сертифікатів, емітованих Національним банком України	12	212 926	44 759	(20 926)	–	20 961	–	257 720

У березні 2022 року Національний банк повернув кредит, отриманий від Національного банку Швейцарії, у сумі 100 мільйонів доларів США (2 925 мільйонів гривень за офіційним курсом на дату здійснення платежу).

Національний банк класифікує сплачені проценти як грошові кошти від операційної діяльності в консолідованому звіті про рух грошових коштів.

Зміни в зобов'язаннях, зумовлені фінансовою діяльністю, за дев'ять місяців 2021 року:

	Примітки	На 01 січня 2021 року	Випуск/ залучення/ (погашення) зобов'язань	Процентні витрати сплачені	Зміна валютних курсів	Процентні витрати нараховані	Інші	На 30 вересня 2021 року
(у мільйонах гривень)								
Випуск банкнот та монет в обіг		558 694	33 718	–	–	–	–	592 412
Погашення зобов'язань перед МВФ	7.1, 7.3	275 388	11 947	(3 352)	(21 146)	3 208	(132)	265 913
Погашення депозитних сертифікатів, емітованих Національним банком України	12	163 485	(19 183)	(7 311)	–	7 508	–	144 499

Розділ II.III. Фінансові результати за фінансовими інструментами

14. Процентні доходи та витрати

	За період, що закінчився 30 вересня 2022 року		За період, що закінчився 30 вересня 2021 року	
	За поточний квартал	Наростаючим підсумком з початку року	За поточний квартал	Наростаючим підсумком з початку року
(у мільйонах гривень)				
Процентні доходи				
Доходи за цінними паперами України за амортизованою собівартістю	25 197	59 044	5 775	27 196
Доходи за кредитами банкам	5 218	12 133	1 957	4 755
Доходи за коштами та депозитами в іноземній валюті	1 090	1 291	26	66
Доходи за авуарами в СПЗ	237	302	3	3
Доходи за внутрішнім державним боргом	31	95	34	102
Інші	–	1	4	11
Усього процентних доходів за ефективною ставкою	31 773	72 866	7 799	32 133
Процентні витрати				
Витрати за депозитними сертифікатами, що емітовані Національним банком	(11 903)	(20 961)	(2 791)	(7 508)
Витрати за операціями з МВФ	(1 589)	(3 714)	(1 035)	(3 315)
Витрати за коштами Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	(81)	(149)	(23)	(55)
Витрати за отриманими кредитами	–	(15)	(21)	(64)
Усього процентних витрат за ефективною ставкою	(13 573)	(24 839)	(3 870)	(10 942)
Процентні витрати за коштами на вимогу та строковими депозитами з від'ємною ставкою	–	(47)	(36)	(68)
Чистий процентний дохід	18 200	47 980	3 893	21 123

До інших процентних доходів віднесено процентні доходи за кредитами, наданими працівникам.

Упродовж дев'яти місяців 2022 року до складу доходів за цінними паперами України за амортизованою собівартістю включено доходи за інфляційними ОВДП у

розмірі 9 015 мільйонів гривень – за III квартал 2022 року, 31 016 мільйонів гривень – нарастаючим підсумком із початку 2022 року (за III квартал 2021 року – 1 193 мільйони гривень, нарастаючим підсумком із початку 2021 року – 13 086 мільйонів гривень).

15. Результати від операцій з фінансовими активами та зобов'язаннями в іноземній валюті та монетарному золоті

	За період, що закінчився 30 вересня 2022 року		За період, що закінчився 30 вересня 2021 року	
	За поточний квартал	Наростаючим підсумком з початку року	За поточний квартал	Наростаючим підсумком з початку року
(у мільйонах гривень)				
Нереалізовані доходи/(витрати) від операцій з фінансовими активами та зобов'язаннями в іноземній валюті та монетарному золоті	113 807	131 758	(12 628)	(38 305)
Реалізований результат від операцій з фінансовими активами та зобов'язаннями в іноземній валюті та монетарному золоті	5 091	35 961	–	143
Усього результатів від операцій з фінансовими активами та зобов'язаннями в іноземній валюті та монетарному золоті	118 898	167 719	(12 628)	(38 162)

16. Результати від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток

	За період, що закінчився 30 вересня 2022 року		За період, що закінчився 30 вересня 2021 року	
	За поточний квартал	Наростаючим підсумком з початку року	За поточний квартал	Наростаючим підсумком з початку року
(у мільйонах гривень)				
Цінні папери нерезидентів за справедливою вартістю з визнанням результату переоцінки в прибутках або збитках				
Процентні доходи	1 071	4 405	1 700	5 545
Нереалізовані результати від цінних паперів нерезидентів за справедливою вартістю з визнанням результату переоцінки в прибутках або збитках	1 251	(1 255)	276	(4 797)
Реалізований результат за цінними паперами нерезидентів за справедливою вартістю через прибуток або збиток (нереалізовані результати поточного періоду, що стали реалізованими)	(760)	(3 535)	(1 250)	(1 550)
Усього результатів від цінних паперів нерезидентів за справедливою вартістю через прибуток або збиток	1 562	(385)	726	(802)
Похідні фінансові інструменти				
Нереалізовані результати від похідних фінансових інструментів	737	(3 727)	(148)	(1 242)
Реалізований результат від похідних фінансових інструментів (нереалізовані результати поточного періоду, що стали реалізованими)	(576)	(585)	55	175
Усього результатів від похідних фінансових інструментів	161	(4 312)	(93)	(1 067)
Інструменти капіталу за справедливою вартістю з визнанням результату переоцінки в прибутках або збитках				
Нереалізовані результати від інструментів капіталу	–	(1)	–	–
Усього результатів за інструментами капіталу	–	(1)	–	–
Усього результатів від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю з визнанням результату переоцінки в прибутку або збитку	1 723	(4 698)	633	(1 869)

Упродовж дев'яти місяців 2022 року отримані проценти за цінними паперами нерезидентів, уключені в чисте зменшення цінних паперів нерезидентів Проміжного скороченого консолідованого звіту про рух грошових коштів, становили 6 038 мільйонів гривень (упродовж дев'яти місяців 2021 року – 5 680 мільйонів гривень).

17. Прибутки/(збитки) від відновлення/(зменшення) корисності фінансових та нефінансових активів

Прибуток/(збиток) від відновлення/(зменшення) корисності фінансових та нефінансових активів:

	За період, що закінчився 30 вересня 2022 року		За період, що закінчився 30 вересня 2021 року	
	За поточний квартал	Наростаючим підсумком з початку року	За поточний квартал	Наростаючим підсумком з початку року
	(у мільйонах гривень)			
Збиток від зменшення корисності за розміщеними депозитами в іноземній валюті за амортизованою собівартістю	(15)	(18)	–	(2)
Прибуток від відновлення корисності за облігаціями інших державних установ за амортизованою собівартістю	–	37	–	14
Збиток від зменшення корисності за кредитами банкам та іншим позичальникам	(837)	(810)	(294)	(352)
(Збиток)/прибуток від (зменшення)/відновлення корисності за кредитами працівникам	–	(2)	1	1
Збиток від зменшення корисності за процентними фінансовими активами	(852)	(793)	(293)	(339)
Збиток від зменшення корисності за дебіторською заборгованістю	(6)	(3)	–	–
(Збиток)/прибуток від (зменшення)/відновлення за іншими нефінансовими активами	(9)	(9)	1	(2)
(Збиток)/прибуток від (зменшення)/відновлення корисності за іншими активами	(15)	(12)	1	(2)

Розділ II.IV. Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань

18. Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань

Ринок, на якому Національний банк зазвичай здійснює операції з продажу активу або передавання зобов'язання, приймається за головний ринок або, якщо немає головного ринку, за найсприятливіший ринок. У Національного банку має бути доступ до основного або найсприятливішого ринку на дату оцінки. Національний банк оцінює справедливую вартість активу або зобов'язання, користуючись припущеннями, якими користувалися б учасники ринку, складаючи ціну активу або зобов'язання, та припускаючи, що учасники ринку діють у своїх економічних інтересах.

Якщо для активу або зобов'язання є головний ринок, то оцінка справедливої вартості представляє ціну на такому ринку (незалежно від того, чи ця ціна є безпосередньо відкритою, чи її оцінку отримано за іншою методикою оцінювання), навіть якщо ціна на іншому ринку є потенційно сприятливішою на дату оцінки.

Для визначення справедливої вартості фінансових інструментів, щодо яких немає інформації про ринкові ціни із зовнішніх джерел, використовуються такі методики оцінки, як дисконтування грошових потоків і аналіз фінансової інформації про об'єкти інвестування. Застосування методик оцінки може потребувати припущень, що не підкріплені ринковими даними. У цій проміжній скороченій консолідованій фінансовій звітності інформація щодо припущень розкривається в тих випадках, за яких заміна такого припущення можливим альтернативним варіантом може призвести до суттєвої зміни сум прибутку, доходів, витрат, загальної суми активів чи зобов'язань.

Національний банк застосовує методики оцінювання, що відповідають обставинам і для яких є достатньо даних, щоб оцінити справедливую вартість, максимізуючи використання доречних відкритих вхідних даних та мінімізуючи використання закритих вхідних даних.

Усі активи та зобов'язання, справедлива вартість яких оцінюється або розкривається в консолідованій фінансовій звітності, класифікуються в межах ієрархії рівнів справедливої вартості, зазначеної нижче, на підставі вхідних даних найнижчого рівня, що є суттєвими для оцінки справедливої вартості в цілому:

- рівень 1 – ціни котирування ідентичних активів або зобов'язань на активному ринку (без будь-яких коригувань);
- рівень 2 – моделі оцінки, у яких суттєві для оцінки справедливої вартості в цілому вхідні дані, що належать до найнижчого рівня ієрархії, є прямо або опосередковано спостережуваними на ринку;

- рівень 3 – моделі оцінки, у яких суттєві для оцінки справедливої вартості в цілому вхідні дані, що належать до найнижчого рівня ієрархії, не спостерігаються на ринку.

Національний банк визначає розрахункову справедливую вартість фінансових активів і зобов'язань, використовуючи ринкову інформацію (за її наявності) і відповідні методики оцінки. Проте для тлумачення ринкової інформації з метою визначення розрахункової справедливої вартості неодмінно потрібне професійне судження. Розрахункова справедлива вартість не завжди відповідає реальним сумам, за які Національний банк міг би реалізувати фінансові активи та зобов'язання з урахуванням поточних обставин, оскільки активність фінансового ринку України залишається низькою.

Фінансові активи та зобов'язання за справедливою вартістю

До фінансових інструментів за справедливою вартістю належать цінні папери нерезидентів, похідні фінансові інструменти.

Справедлива вартість цих цінних паперів визначається на підставі котирувань на активному ринку (вхідні дані рівня 1), інших котирувань із торгово-інформаційних систем (вхідні дані рівня 2) або, якщо немає інформації про котирування на активному ринку, на підставі дохідного підходу та вхідних даних рівня 3 (дохідність цінних паперів під час їх первинного розміщення емітентом та припущення щодо незмінності цієї дохідності до дати погашення відповідних цінних паперів, ураховуючи короткі строки до погашення).

Справедлива вартість таких похідних фінансових інструментів як ф'ючерси та державні деривативи визначається на підставі котирувань на активному ринку (вхідні дані рівня 1).

Під час визначення справедливої вартості таких похідних фінансових інструментів, як процентний та валютний свопи, використовується метод оцінки із застосуванням даних, що відкрито спостерігаються на ринку (рівень 2). Справедлива вартість визначається на підставі моделей оцінки, заснованих на поточній ринковій і договірній вартості відповідних базових інструментів та інших чинників. Моделі включають різні дані, у тому числі форвардні та спотові курси валют, волатильність валютного курсу, індекси процентних ставок на міжбанківських ринках тощо.

Фінансові активи та зобов'язання за амортизованою собівартістю

Національний банк визначив, що справедлива вартість певних фінансових активів і зобов'язань за амортизованою собівартістю суттєво не відрізняється від їх балансової вартості для цілей розкриття справедливої вартості. До цих фінансових активів і зобов'язань належать кошти та депозити в іноземній валюті, авуари в СПЗ та внески в рахунок квоти МВФ, інші фінансові активи, банкноти та монети в обігу, кошти банків, кошти державних та інших установ, депозитні сертифікати Національного банку, кредити отримані, зобов'язання перед МВФ та інші фінансові зобов'язання.

До фінансових інструментів за амортизованою собівартістю, справедлива вартість яких може суттєво відрізнятись від їх балансової вартості, належать цінні папери України, внутрішній державний борг у національній валюті, кредити банкам та іншим позичальникам. Усі ці фінансові інструменти не мають активного ринку.

Справедливу вартість тих фінансових активів і зобов'язань, для яких немає активного ринку, Національний банк розраховує для розкриття в консолідованій фінансовій звітності за методом дисконтування грошових потоків (дохідний підхід). Зазначена модель ураховує майбутні процентні платежі та погашення основної суми заборгованості, строки погашення та ставку дисконтування.

Справедливу вартість цінних паперів України Національний банк визначає на підставі дохідного підходу та такої інформації:

для довгострокових інфляційних державних облігацій – вхідних даних рівня 2, включаючи фактичні значення індексу споживчих цін до попереднього місяця з липня 2021 року до травня 2022 року, та рівня 3 (консенсусний прогноз значень індексу споживчих цін на 2022–2026 роки зі щомісячного видання FOCUSECONOMICS за червень 2022 року та цільові значення індексу споживчих цін, визначені Національним банком на період із 2022 року до 2047 року);

для інших державних облігацій України – вхідних даних рівня 2.

Як ставка дисконтування для визначення справедливої вартості внутрішнього державного боргу в національній валюті використовується середньозважена ставка Національного банку за всіма інструментами рефінансування (вхідні дані рівня 3).

Станом на 30 вересня 2022 року та на 31 грудня 2021 року як ставка дисконтування для визначення справедливої вартості кредитів, наданих банкам та іншим позичальникам, використана ринкова ставка (облікова ставка Національного банку плюс 1% для кредитів овернайт; облікова ставка Національного банку – для інших кредитів рефінансування) на дату розрахунку (вхідні дані рівня 3).

Використані ставки дисконтування були такими:

	30 вересня 2022 року	31 грудня 2021 року
	Ставка дисконтування, у % річних	Ставка дисконтування, у % річних
Цінні папери України в національній валюті:		
облігації внутрішньої державної позики (крім довгострокових інфляційних)	5,92 – 21,14	9,67–13,10
довгострокові інфляційні облігації внутрішньої державної позики	6,59 – 12,92	6,97 – 9,39
Внутрішній державний борг у національній валюті (1994–1996 роки)	27,00	9,92
Кредити банкам та іншим позичальникам у національній валюті:		
овернайт	26,00	10,00
інші	25,00	9,00

У наведеній нижче таблиці подано балансову вартість та оцінку справедливої вартості фінансових активів, які не відображаються в консолідованому звіті про фінансовий стан Національного банку за їх справедливою вартістю:

	30 вересня 2022 року		31 грудня 2021 року	
	Балансова вартість	Справедлива вартість	Балансова вартість	Справедлива вартість
(у мільйонах гривень)				
Цінні папери України в національній валюті:				
облігації внутрішньої державної позики	665 371	630 527	322 861	296 271
Внутрішній державний борг	1 468	765	1 541	1 451
Кредити банкам та іншим позичальникам	68 792	71 785	99 861	100 987

Беручи до уваги те, що розрахунки оціночної справедливої вартості ґрунтуються на певних припущеннях, то слід урахувати, що надана інформація може не повністю відображати вартість, яка може бути реалізована.

Справедлива вартість фінансових інструментів за рівнями її оцінки розподілялася таким чином:

	30 вересня 2022 року			31 грудня 2021 року		
	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3
(у мільйонах гривень)						
Активи, оцінені за справедливою вартістю						
Кошти та депозити в іноземній валюті (ф'ючерси)	–	–	–	33	–	–
Цінні папери нерезидентів, які обліковуються за справедливою вартістю	449 174	98 030	11 401	498 539	128 800	16 949
Цінні папери України за справедливою вартістю:						
державні деривативи	453	–	–	1 082	–	–
Інші фінансові активи за справедливою вартістю:						
валютний своп	–	376	–	–	273	–
Активи, справедлива вартість яких розкривається						
Цінні папери України в національній валюті:						
облігації внутрішньої державної позики	–	458 609	171 918	–	161 952	134 319
Внутрішній державний борг	–	–	765	–	–	1 451
Кредити банкам та іншим позичальникам	–	–	71 785	–	–	100 987
Зобов'язання, оцінені за справедливою вартістю						
Інші фінансові зобов'язання за справедливою вартістю:						
своп процентної ставки	–	4 827	–	–	1 105	–

Упродовж дев'яти місяців 2022 року не було суттєвих переведень фінансових інструментів між рівнями 1 і 2 оцінки справедливої вартості. Упродовж дев'яти місяців 2022 року не було переведень фінансових інструментів до рівня 3 оцінки справедливої вартості або з нього.

Довгострокові інфляційні ОВДП, справедлива вартість яких розкривається, включені до рівня 3 оцінки справедливої вартості.

Зміну справедливої вартості цінних паперів нерезидентів, що оцінюються на дату звітності за справедливою вартістю та включені до рівня 3 оцінки справедливої вартості, подано таким чином:

	Справедлива вартість цінних паперів нерезидентів, які оцінені за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в прибутках чи збитках та віднесені до рівня 3 оцінки
	(у мільйонах гривень)
Цінні папери нерезидентів станом на 31 грудня 2020 року	24 999
Доходи/(витрати), визнані протягом звітного періоду в складі прибутків або збитків, у тому числі:	(1 916)
нереалізовані доходи/(витрати) від переоцінки фінансових інструментів до справедливої вартості	33
нереалізовані доходи/(витрати) від переоцінки у зв'язку зі зміною офіційного валютного курсу гривні до іноземних валют	(762)
Придбані цінні папери нерезидентів	10 699
Погашені цінні папери нерезидентів	(18 208)
Цінні папери нерезидентів станом на 30 вересня 2021 року	15 574
Цінні папери нерезидентів станом на 31 грудня 2021 року	16 949
Доходи/(витрати), визнані протягом звітного періоду в складі прибутків або збитків, у тому числі:	1 214
нереалізовані доходи/(витрати) від переоцінки фінансових інструментів до справедливої вартості	21
нереалізовані доходи/(витрати) від переоцінки у зв'язку зі зміною офіційного валютного курсу гривні до іноземних валют	950
Придбані цінні папери нерезидентів	6 909
Погашені цінні папери нерезидентів	(13 671)
Цінні папери нерезидентів станом на 30 вересня 2022 року	11 401

Доходи та витрати від зміни справедливої вартості цінних паперів нерезидентів, що оцінюються на дату звітності за справедливою вартістю та віднесені до рівня 3 оцінки справедливої вартості, уключено до результатів від операцій з фінансовими активами та зобов'язаннями в іноземній валюті та монетарному золоті та до результатів від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток Проміжного скороченого консолідованого звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід (примітки 15 та 16 відповідно).

Середньозважена модифікована дюрація за фінансовими активами за справедливою вартістю, що належать до рівня 3 ієрархії справедливої вартості (крім

інструментів капіталу за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в прибутках чи збитках), становить 0,15 станом на 30 вересня 2022 року (0,45 – станом на 31 грудня 2021 року). Збільшення ставок дохідності, використаних для визначення справедливої вартості таких фінансових активів станом на 30 вересня 2022 року (вхідні дані рівня 3), на 1 базисний пункт призведе до зменшення справедливої вартості відповідних активів на 17 мільйонів гривень (станом на 31 грудня 2021 року – 76 мільйонів гривень), а зменшення цих ставок дохідності на 1 базисний пункт – до збільшення справедливої вартості активів на 17 мільйонів гривень (станом на 31 грудня 2021 року – 76 мільйонів гривень).

Розділ III. Управління капіталом

19. Управління капіталом

Функцію капіталу Національного банку є забезпечення економічної самостійності та здатності до виконання ним функцій, визначених законодавством України. Загальна сума капіталу, управління яким здійснює Національний банк, станом на 30 вересня 2022 року становила 373 992 мільйони гривень (станом на 31 грудня 2021 року – 166 877 мільйонів гривень). Для Національного банку немає вимог до розміру власного капіталу, крім розмірів статутного капіталу та загальних резервів, установлених Законом України “Про Національний банк України”.

Статутний капітал

Відповідно до Закону України “Про Національний банк України” розмір статутного капіталу становить 10 мільйонів гривень. Його розмір збільшений до 100 мільйонів гривень за рішенням Ради Національного банку за підсумками 2007 року.

Загальні резерви

Національний банк створює загальні резерви, що використовуються на покриття його збитків, згідно з вимогами Закону України “Про Національний банк України”.

Загальні резерви, сформовані за звітний рік, повинні дорівнювати 10% від середньорічного обсягу грошово-кредитних зобов'язань Національного банку, які у 2021 році становили 804 893 мільйони гривень.

Резервний капітал

Резервний капітал уключає резервний фонд, що формується дочірньою компанією Національного банку шляхом щорічних відрахувань від чистого прибутку дочірньої компанії відповідно до Закону України “Про акціонерні товариства” (з 01 липня 2021 року).

Станом на 30 вересня 2022 року та 31 грудня 2021 року власний капітал Національного банку складався з таких компонентів:

	На 30 вересня 2022 року	На 31 грудня 2021 року
	(у мільйонах гривень)	
Статутний капітал	100	100
Загальні резерви	80 489	67 691
Нерозподілений прибуток	207 417	12 803
Резервний капітал	32	36
Резерв переоцінки іноземної валюти, монетарного золота	83 856	83 856
Резерв переоцінки банківських металів	1 098	613
Резерви переоцінки фінансових інструментів до їх справедливої вартості	1 000	1 778
Усього власного капіталу	373 992	166 877

Відрахування до резервного фонду має бути не меншим ніж 5% суми чистого прибутку до досягнення резервним фондом 15% статутного капіталу (з 01 липня 2021 року) дочірньої компанії.

Резерви переоцінки активів і зобов'язань

Відповідно до Закону України “Про Національний банк України” нереалізовані доходи від переоцінки іноземної валюти, монетарного золота у зв'язку зі змінами офіційного курсу гривні до іноземних валют/облікової ціни золота протягом звітного року, а також нереалізовані доходи від переоцінки цінних паперів та похідних фінансових інструментів у зв'язку з їх переоцінкою до справедливої вартості, нереалізовані доходи або витрати від переоцінки банківських металів у зв'язку зі змінами облікової ціни банківських металів Національний банк спрямовує до статті “Резерви переоцінки активів і зобов'язань” у розділі “Власний капітал” консолідованого звіту про фінансовий стан та консолідованого звіту про зміни у власному капіталі.

Сума резервів переоцінки використовується для компенсації сум нереалізованих витрат від переоцінки іноземної валюти, монетарного золота, цінних паперів, похідних фінансових інструментів за справедливою вартістю, якщо вони накопичуються протягом звітного року.

Сума резервів переоцінки за іноземною валютою, монетарним золотом, цінними паперами, похідними фінансовими інструментами, банківськими металами, що вибувають, уключається до прибутку до розподілу у відповідних звітних періодах.

20. Зобов'язання з перерахування прибутку до розподілу до Державного бюджету України

Облікова політика

Згідно з нормами Податкового кодексу України Національний банк здійснює розрахунки з Державним бюджетом відповідно до статті 5¹ Закону України “Про Національний банк України”.

Національний банк перераховує частину прибутку до розподілу до Державного бюджету відповідно до Закону України “Про Національний банк України”. Прибуток до розподілу визначається шляхом зменшення прибутку на суму нереалізованих доходів звітного періоду, що спрямовуються до резервів переоцінки. Нереалізовані доходи, що стають реалізованими в наступних періодах, включаються до прибутку до розподілу у відповідних звітних періодах. Національний банк компенсує суму перевищення нереалізованих витрат над сумою резерву переоцінки коштами прибутку поточного року, а в разі їх недостатності – коштами загальних резервів. Ці операції відображаються в консолідованому звіті про зміни у власному капіталі.

Частина прибутку до розподілу, що залишається після формування загальних резервів, підлягає перерахуванню до Державного бюджету. Загальна сума коштів, яку Національний банк перерахував у 2022 році до Державного бюджету, становить 18 786 мільйонів гривень (у 2021 році Національний банк перерахував до Державного бюджету 24 434 мільйони гривень).

Перерахування коштів Національним банком до Державного бюджету у 2022 році через повномасштабну військову агресію російської федерації проти України відбулося 24 лютого в особливому порядку (до підтвердження зовнішнім аудитором та затвердження Радою Національного банку річної консолідованої фінансової звітності за 2021 рік у визначеній Правлінням Національного банку сумі відповідно до наданої аудиторській фірмі на підтвердження в складі річної консолідованої фінансової звітності).

Прогнозні очікування Національного банку щодо суми прибутку до розподілу за 2022 рік відповідно до останнього схваленого Правлінням Національного банку прогнозу становлять 91,2 мільярда гривень, а сума частини прибутку до розподілу за 2022 рік, яка підлягатиме перерахуванню до Державного бюджету у 2023 році, – 71,9 мільярда гривень. Остаточний обсяг частини прибутку до розподілу Національного банку, що підлягатиме перерахуванню Національним банком до Державного бюджету у 2023 році, залежатиме від фактичних макроекономічних показників у 2022 році та визначатиметься після підтвердження зовнішнім аудитором і затвердження Радою Національного банку річної фінансової звітності Національного банку за відповідний рік.

Розділ IV. Витрати, пов'язані із забезпеченням діяльності Національного банку

21. Витрати на утримання персоналу

	За період, що закінчився 30 вересня 2022 року		За період, що закінчився 30 вересня 2021 року	
	За поточний квартал	Наростаючим підсумком з початку року	За поточний квартал	Наростаючим підсумком з початку року
	(у мільйонах гривень)			
Заробітна плата персоналу	596	1 925	491	1 425
Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та внески до недержавних пенсійних фондів	126	406	109	322
Матеріальна допомога та інші соціальні виплати	3	8	2	7
Інші	5	13	5	14
Усього витрат на утримання персоналу	730	2 352	607	1 768

До інших витрат на утримання персоналу віднесено витрати на підготовку кадрів і підвищення кваліфікації, витрати на добровільне медичне страхування працівників тощо.

22. Адміністративно-господарські та інші витрати

	За період, що закінчився 30 вересня 2022 року		За період, що закінчився 30 вересня 2021 року	
	За поточний квартал	Наростаючим підсумком з початку року	За поточний квартал	Наростаючим підсумком з початку року
	(у мільйонах гривень)			
Витрати Банкотно-монетного двору, що не включаються до собівартості продукції	88	405	82	242
Амортизаційні відрахування	63	190	56	164
Експлуатаційні та господарські витрати	66	159	31	102
Витрати на утримання необоротних матеріальних та нематеріальних активів	43	110	38	113
Витрати на службові відрядження	16	78	4	8
Внески до профспілки Національного банку	8	24	2	7
Витрати на послуги та обслуговування телекомунікацій	9	23	9	20
Виплати членам Ради Національного банку	6	18	6	14
Вартість реалізованих послуг комплексу очисних споруд	13	16	4	12
Податки, збори та обов'язкові платежі	4	14	5	21
Матеріальна допомога та інші соціальні виплати пенсіонерам Національного банку	2	7	2	7
Витрати на аудит	5	5	1	6
Консультаційні та юридичні послуги	2	5	2	5
Витрати на підтримання програмного забезпечення	1	3	–	2
Витрати за проблемними активами	1	2	45	80
Повернення раніше сплачених штрафів комерційним банкам	2	2	–	4
Збиток від вибуття основних засобів та нематеріальних активів	–	–	–	7
Інші	3	13	7	30
Усього адміністративно-господарських та інших витрат	332	1074	294	844

Сума амортизації за дев'ять місяців 2022 року не включає амортизацію в сумі 128 мільйонів гривень (за дев'ять місяців 2021 року – 132 мільйони гривень), що нарахована на основні засоби, які використовуються для виготовлення банкнотного паперу, банкнот, монет та іншої продукції. Ця частина амортизації включається до

витрат, пов'язаних із виготовленням банкнот, монет та іншої продукції.

До інших витрат віднесено інші операційні витрати, що пов'язані з обробленням грошей, витрати на придбання канцелярського приладдя тощо.

Розділ V. Інші примітки

23. Операції зі зв'язаними сторонами

Умови операцій зі зв'язаними сторонами

Для складання цієї проміжної скороченої консолідованої фінансової звітності сторони вважаються зв'язаними, якщо вони перебувають під спільним контролем або якщо одна з них має змогу контролювати іншу чи може мати суттєвий вплив на іншу сторону під час прийняття фінансових та управлінських рішень, як зазначено в

МСБО 24 "Розкриття інформації про зв'язані сторони". Під час розгляду всіх відносин, що можуть виникати між зв'язаними сторонами, увага приділяється суті цих відносин, а не лише їх юридичній формі. До зв'язаних сторін Національного банку належать Уряд, організації, які перебувають під контролем держави, провідний управлінський персонал тощо.

Національний банк під час своєї діяльності здійснює операції зі зв'язаними сторонами. Нижче зазначено залишки за цими операціями станом на 30 вересня 2022 року та 31 грудня 2021 року:

Примітка	На 30 вересня 2022 року			На 31 грудня 2021 року		
	Уряд та організації під контролем держави	Асоційовані компанії	Інші зв'язані сторони	Уряд та організації під контролем держави	Асоційовані компанії	Інші зв'язані сторони
	(у мільйонах гривень)					
Цінні папери України	8	665 824	–	–	323 943	–
Кредити банкам та іншим позичальникам		36 577	–	–	37 277	–
Резерв під кредити банкам та іншим позичальникам		(3 007)	–	–	(3 664)	–
Внутрішній державний борг		1 468	–	–	1 541	–
Інші активи		7 504	36	–	35	34
Кошти банків		26 730	–	–	25 206	–
Кошти державних та інших установ	11	94 895	9	4	54 432	3
Кошти Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	11	7 442	–	–	675	–
Зобов'язання з перерахування прибутку до розподілу до Державного бюджету України	20	–	–	–	18 786	–
Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком України		68 843	–	–	67 724	–
Інші зобов'язання		2 974	–	–	595	–

До інших зв'язаних сторін уключено залишки на рахунку КНПФ.

Умови зазначених вище операцій були такими:

за довгостроковими кредитами державним банкам (які включено до кредитів банкам та іншим позичальникам у наведеній вище таблиці) станом на 30 вересня 2022 року встановлена процентна ставка 25,00% (станом на 31 грудня 2021 року – 9,00%);

станом на 30 вересня 2022 року Національний банк мав зобов'язання з кредитування Фонду гарантування вкладів фізичних осіб у межах відкритої відкличної відновлюваної кредитної лінії на загальну суму 3 000 мільйонів гривень (станом на 31 грудня 2021 року Національний банк не мав зобов'язань з кредитування) (примітка 9);

за коштами державних та інших установ станом на 30 вересня 2022 року та 31 грудня 2021 року відсотки не нараховувалися (примітка 11);

за коштами Фонду гарантування вкладів фізичних осіб станом на 30 вересня 2022 року встановлена процентна ставка 4,00% (станом на 31 грудня 2021 року – 4,80%) (примітка 11);

за залишками коштів обов'язкових резервів, що зберігаються державними банками на кореспондентському рахунку в Національному банку (які включено до коштів банків у наведеній вище таблиці), станом на 30 вересня 2022 року та 31 грудня 2021 року відсотки не нараховувалися (примітка 10).

Умови операцій із цінними паперами України розкрито у відповідних примітках.

У наведеній нижче таблиці зазначено статті доходів і витрат за операціями зі зв'язаними сторонами:

	За період, що закінчився 30 вересня 2022 року			За період, що закінчився 30 вересня 2021 року		
	Уряд та організації під контролем держави	Асоційовані компанії	Інші зв'язані сторони	Уряд та організації під контролем держави	Асоційовані компанії	Інші зв'язані сторони
	(у мільйонах гривень)					
Процентні доходи	63 770	–	–	28 724	–	–
Процентні витрати	(5 241)	–	–	(2 647)	–	–
Комісійні доходи	143	–	–	146	–	–
Інші доходи та результати	(2 042)	4	–	(281)	5	–
Витрати на утримання персоналу	–	–	(47)	–	–	(37)
Інші витрати	(104)	–	(47)	(193)	–	(36)
Прибутки від відновлення корисності	685	–	–	109	–	–

До інших доходів та результатів віднесено результати від операцій зі зв'язаними сторонами з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Відповідно до Закону України “Про Національний банк України” послуги для Державного казначейства України надаються Національним банком безоплатно.

Упродовж дев'яти місяців 2022 року короткострокові виплати (заробітна плата і єдиний внесок на

загальнообов'язкове державне соціальне страхування) провідному управлінському персоналу становили 46,58 мільйона гривень, у тому числі винагорода членам Ради Національного банку – 17,67 мільйона гривень (упродовж дев'яти місяців 2021 року короткострокові виплати провідному управлінському персоналу становили 37,42 мільйона гривень, у тому числі винагорода членам Ради Національного банку – 14,32 мільйона гривень). Сальдо заборгованості за виданими провідному управлінському персоналу кредитами станом на 30 вересня 2022 року та станом на 30 вересня 2021 року немає.

24. Поточні та непоточні активи і зобов'язання

У наведеній нижче таблиці представлено класифікацію активів і зобов'язань за строками їх очікуваного відшкодування або погашення на поточні (до одного року) та непоточні (більше одного року):

Примітки	На 30 вересня 2022 року			На 31 грудня 2021 року			
	Поточні	Непоточні	Усього	Поточні	Непоточні	Усього	
(у мільйонах гривень)							
Активи							
Кошти та депозити в іноземній валюті та банківських металах	5	243 880	–	243 880	181 279	–	181 279
Цінні папери нерезидентів	6	558 485	120	558 605	644 167	121	644 288
Авуари в СПЗ	7.1	46 230	–	46 230	510	–	510
Монетарне золото		–	47 769	47 769	–	38 800	38 800
Цінні папери України	8	59 640	606 184	665 824	21 077	302 866	323 943
Кредити банкам та іншим позичальникам	9	22 804	45 988	68 792	11 440	88 421	99 861
Внутрішній державний борг		110	1 358	1 468	110	1 431	1 541
Внески в рахунок квоти МВФ	7.2	–	94 159	94 159	–	76 807	76 807
Основні засоби та нематеріальні активи		–	4 136	4 136	–	4 343	4 343
Інші активи		10 708	2 753	13 461	3 192	2 333	5 525
Усього активів		941 857	802 467	1 744 324	861 775	515 122	1 376 897
Зобов'язання							
Банкноти та монети в обігу		676 844	215	677 059	627 604	215	627 819
Кошти банків	10	88 498	–	88 498	57 136	–	57 136
Кошти державних та інших установ	11	102 369	–	102 369	55 133	–	55 133
Зобов'язання з перерахування прибутку до розподілу до Державного бюджету України	20	–	–	–	18 786	–	18 786
Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком України	12	257 720	–	257 720	212 926	–	212 926
Кредити отримані		–	–	–	2 728	–	2 728
Зобов'язання перед МВФ, крім зобов'язань зі сплати внеску за квотою	7.3	61 415	82 960	144 375	49 842	106 728	156 570
Боргові зобов'язання на користь МВФ зі сплати внеску за квотою	7.3	94 148	–	94 148	76 798	–	76 798
Інші зобов'язання		2 437	3 683	6 120	1 012	1 068	2 080
Усього зобов'язань		1 283 431	86 858	1 370 289	1 101 965	108 011	1 209 976

25. Події після звітної дати

У жовтні 2022 року здійснено погашення зобов'язань перед МВФ на суму 61 мільйон СПЗ (2 879 мільйонів гривень за офіційним курсом на дату здійснення платежу або 2 406 мільйонів гривень за річним курсом МВФ).

Протягом періоду від 01 жовтня 2022 року до дати підписання цієї проміжної скороченої консолідованої фінансової звітності Національний банк придбав військові ОВДП на загальну суму номіналу 40 мільярдів гривень.

26. Уведення нових та змінених стандартів і тлумачень фінансової звітності

Змінені МСФЗ та тлумачення, які набрали чинності та прийняті до застосування 01 січня 2022 року і не мали суттєвого впливу на показники діяльності та фінансовий стан Національного банку

Поправки до МСБО 37 “Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи” – “Обтяжливі контракти – витрати на виконання договору” (набирають чинності для річних періодів, що починаються з або після 01 січня 2022 року).

Поправки до МСФЗ 3 “Об'єднання бізнесу”, пов'язані зі змінами в Концептуальній основі фінансової звітності (набирають чинності для річних періодів, які починаються з або після 01 січня 2022 року).

Поправки до МСБО 16 “Основні засоби” – “Надходження до використання основних засобів за призначенням”. Набирають чинності для річних періодів, що починаються з або після 01 січня 2022 року.

Щорічні вдосконалення МСФЗ за період 2018–2020 років (зміни до МСФЗ 1, МСФЗ 9, МСФЗ 16, МСБО 41).

Нові і переглянуті стандарти, які були опубліковані, але ще не набрали чинності

Поправки до МСФЗ 10 “Консолідована фінансова звітність” і МСБО 28 “Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства” – “Продаж або розподіл активів між інвестором та його асоційованим чи спільним підприємством” (набирають чинності для річних періодів, які починаються з або після дати, що має бути визначена. Дозволяється дострокове їх застосування).

Поправки до МСБО 1 “Подання фінансової звітності” – покликані забезпечити надання роз'яснень щодо розкриття облікової політики у фінансовій звітності (набирають чинності для річних періодів, які починаються з або після 01 січня 2023 року).

Зміни до МСБО 8 “Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки” покликані пояснити відмінності між змінами в бухгалтерських оцінках та змінами в обліковій політиці. Набирають чинності для річних періодів, які починаються з або після 01 січня 2023 року.

МСФЗ 17 “Договори страхування” – новий стандарт фінансової звітності для договорів страхування, у якому розглянуто питання визнання та оцінки, подання та розкриття інформації (набирають чинності для річних періодів, які починаються з або після 01 січня 2023 року, проте дозволяється дострокове їх застосування).

Поправки до МСБО 12 “Податки на прибуток” – “Відстрочені податки, пов'язані з активами і зобов'язаннями, що виникають з єдиної операції”. Набирають чинності для річних періодів, які починаються з або після 01 січня 2023 року.

Поправки до МСБО 1 “Подання фінансової звітності” – “Класифікація зобов'язань як поточних або непоточних” покликані забезпечити більш загальний підхід до класифікації зобов'язань за МСБО 1 на підставі договірних умов, чинних на звітну дату (набирають чинності для річних періодів, які починаються з або після 01 січня 2024 року).

Поправки до МСФЗ 16 “Оренда” – “Орендне зобов'язання в операції продажу та зворотної оренди”. Покликані уточнити вимоги щодо оцінки продавцем-орендарем орендних зобов'язань, що виникають за операціями продажу і зворотної оренди. Набирають чинності для річних періодів, які починаються з або після 01 січня 2024 року.

Національний банк не застосував зазначені нові і переглянуті стандарти достроково. Керівництво Національного банку очікує, що застосування вищезазначених стандартів та поправок не матиме суттєвого впливу на показники діяльності та фінансовий стан Національного банку.

25 листопада 2022 року
м. Київ, Україна